LIETUVNINKU

GARSAS SUSIVIENYJIMO.

Nr. 17. Plymouth, Pa., diena 23 Balandžio (April) 1890 m. Metas V.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Tas laikrasztis yra patvirtintas ir pavelytas del skaitymo brolams Lietuvisms nuo valdžios dvasiszkos katalikiszkos.

Kun: D-ras M. Juodyszius, prabaszczius Brooklyno.
Kunigas A. Burba, Klebonas Plymouthe.

Kalendorius 1890.

3 SANVAITE (NEDELA) PO VELYKU.
Evangelija: „Maž nematysite manę".
(Jon.. 16.)

BAŁANDIS (APRIL) MENO. *Tur dienu 30.*

DIENOS.		VARDAI SZVENTUJU.
27	Nedele.	Peregrino, Anastazijos.
28	Panede.	Vitalo m. Valerijono.
29	Utarni.	Petro muczeln:
30	Sereda.	Katarinos Seneniszkos.
		GEGUŽES (MAY) MENO. *Tur dienu 31.*
1	Ketverg.	Pilypo ir Jokubo ap., Valburgos.
2	Petnycz.	Atanazijo ir Zygmanto.
3	Subata.	Atradimas szv. Kryžiaus.

ŁOCNASTIS J. PAUKSZCZIO.

Redytojas J. Audzintaitis.

Rankraszcziai atsiusti nuo mus brolu [korespondencijos] nebus sugražinti atgalos.

Adresai Urednininku
Susivienyjimo Lietuvninku Amerikoje.

Rektorius,
Rev. M. Juodyszius,
152 North 10-th Street,
Brooklyn, E. D. N. Y.

Prezydentas,
Thomas A. Butkiewicz,
Nanticoke, Luzerne County Penn'a.

Sekretorius,
Vincent Wroczynski,
Mahanoy City, Schuylkill Co. Pa.,
P. O. Box 429.

Kasierius,
Sylvester Paukszlis,
Edwardsville, Luz. County Penn'a

THE WEEKLY
"Vienybe Lietuvniku"
APPEARING EVERY WEDNESDAY
The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 75,000 Lithuanians in the *United States Subscribtion only Two Dollars per year.*

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE.....	$0.25
ONE INCH ONCE.....	$1.00
ONE INCH, ONE YEAR.....	$10.00

All communications must be addressed
Joseph Paukszlis, Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku" executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian languages:
Job Printing in all modern languages.

"Vienybe Lietuvniku"
Iszeina kožną Seredą, Plymouthe,
KASZTUOJE.
ANT METU AMERIKOJE.... $2,00.
IN UŽMARE..... $3,00.
Adresas toks:
Joseph Pauksztis,
132 E. Main Str.,
Plymouth, Luz. Co. Pa.,

Plymouth, 22 Balandžio.

Regisi, jogei lietuviams yra likta nieko daugiaus neveikti, kaip tikt amžinai ginczytiesi ir pesztiesi savo tarpe. Nespejo pasibaigti bjauriausios barnys Amerikoje, kaip sztai jau kitos kyla užmareje, paczioje Lietuvoje. Turime ant mislies czion užpuldinejimus ant „Varpo“, kokius „Apžvalga“ paskutiniuose savo numeriuose daro, ir daro, turime pripažinti, pati iszmislinedama deł tu priekabiu pamatus. Ne musu pareiga yra teisinti užpuołamąji łaikraszti, kuris pats mokes, geriaus užmus, savę apsiginti nuo „Apžvałgos“ priekabiu, mes norime tikt isztarti savo apgailistavimą, kad tiems ponams, kurie yra užłaikytojais minetosios „Apžvałgos“, jokis łai krasztis negales itikti.

Žmones, kurie szioje gadyneje pyksta už płatinimą szviesos tarp tamsiu musu brolu, kurie yra prieszingi, kaip isz ju straipsniu netycziomis iszsiveržia, papletimui tarp lietuviu svietiszkos italpos kningu, jau tikt geradejais savo tautos negali buti. Negalima apeiti užtylejimu ju panieki nimo "Auszros", ir tai su tokiu begediszku cinizmu, jogei drysta ją vadinti kone „smirdanczia“. Teguł ji butu ir tokia, vienok pravardžiuoti pirmutini žydyneli lietuviszkos dvases, kuris juk pirmas pasejo sekłas isimylejimo savo kałbos ir tevynes, pirmas prażadino snaudžianczią lietuvystę ir sukele lietuvius darban – tai jau per daug isibegejusi aklybe!

Užpuldinejimai „Apžvałgos“ ant „Varpo“ už patalpinimą žinios apie Castro Rodriguez musu akyse yra vien priekabiu jieszkojimai. Apie ji raszinejo savo łaike visu kałbu łaikraszcziai, prisiskaiteme ir mes gana angliszkuose łaikraszcziuose czionai apie tą nesmagu atsitikimą. „Apžvałga“ sako, jogei apie tai „Varpui“ reikejo tyleti, kądangi Rodriguez buvo kuningu. Pagał tają jos logiką tai jai pacziai reiketu tyleti ir apie anuos jos taip skaudžiai minavojamus atskałunus - Luterius, Jeronimus ir kit. Reiketu tyleti ir apie Žilinskius, Lužynskius, Žarskius, Siemaszkas, Wojcickius, Popelus ir kit. netikusius maskolams parsidavelus. Nuo piktos itekmes tokiu kuningu ant žmoniu, mums rodosi, ir „Apžvałga“ turi łaikyti sau už pareigą savo skaitytojus persergeti.

Nekratydami gilaus tu užkabinimu, perskaitę su atyda „Apžvałgą“, mes pasiryžtame paabejoti, ar užpakalyje jos tikt nesislepia kokie pasłaptingi mieriai sutramdinimo lietuvystes reikału, ar tikt netuno kamputyje pasislepusi lenkyste, už kurią mirsztantis autorius musu „Pamokslo“ su tokiu baisiumi ginkłu kariauja. Paseti sekłą nesutikimu tarp jaunos lietuvystes, sudrumstame vandenyje žvejoti — juk tai seniai vartojami inagiai musu neprietelu.

Tolymesnis veikłumas „Apžvałgos“ parodys ant kiek tie musu neiszsitikejimai turi pamatą. Troksztame vienok, idant jie niekados neiszsipildytu ant tikruju.

Ateinanti 1 diena Gegužes meno ilgai pasiliks atmintyje dirbanczios klasos. Pereitą metą, suvažiavę isz viso svieto socijalistai ant kongreso i Paryžiu, sutare kariauti už užvedimą 8 adynu darbo dienos. Sutarta tenai likosi padaryti visur, kur tikt tiesos pavelyja, 1 dieną Gegužio didelę darbininkiszką demonstraciją, reikałaujant 8 adynu darbo. Todel, visame sviete, iszskyrus Rusiją ir kit. despotiszkas žiames, darbininkai tą dieną vaikszczios ulyczіomis su muzyke ir raudonomis kałunomis. Austrijoje ir Vokietijoje daromi yra dideli prisigatavojimai tarp darbininkų del apvaikszczіojimo tos dienos. Amerikos darbininkai nežada pasilikti užpakalyje savo Europiszku draugu. Isz tos priežasties talpiname „Vienybeje“ rasztą, turinti už mieri supažindinti musu skaitytojus su principais socijalizmo, idant ir lietuviai nepasiliktu nežinoje abelnu reikalu darbininkiszkos klasos.

Abelnai yra maža atmaina kietuju anglu prekysteje nusidavus per paskutinius kelis menesius; vienur sakoma yra, butent reikalai anglu eina geryn ir girdime prekyste visur taisosi, tuomi tarpu kiti tvirtina, kad „laiko pasigerinimas“ — reikalavymai (orderiai) anglu — yra tie patys, kaip porą nedelu atgalos. Anglines kompanijos liekasi vis laukiancziame padejime ir pirkejai, žinoma, užmokes joms už tai, jei gu kompaniju neseniai padarytas susivienyjimas neiszirs. Chicagoje yra mislyjama, kad szita vasara bus labai gera del anglininku. „Viskas nurodo, kad szitas metas buses tokis, kaip kad 1887 m., kuomet nei karu neiszteko del iszvažiojimo anglu“.

Draugystems, prigulinczioms prie „Susivienyjimo,“ paduodame isz anksto žinę, jogei reikalas yra ilgai nelaukiant suszaukti visuotiną susirinkimą del suredymo, kaip pridera, konstitucijos ir sudavadyjimo visu jo reikału.

Musu redysteje galima gauti už 5 centus skyriumi atmusztą „Lietuvio Sapną.“ Brolai, norintiejie nusiusti gromatose tają szaunią dainą i Lietuvą, gali dabar gauti pas mus.

Isz Lietuvos.

Visztytis (*korresp.* „*Vienybes*“) Vienas vokietpałaikis isz kaimo Kaupiszkiu, Augustas Jerantas, užpuole ant savo kaimyno Jokubo Ližaiczio už tai, kad tasai apie 4 metus atgalos pasitaise savo łauku krantus, griaujanczius upes Leponos, katra turedama kreivą vagą ir, iszsiliejus isz krantu pavasario ir rudenio łaike, gadino łauką ir Jeranto, nes ta pati Lepona teka ir per łauką vokietpałaikio. Žinoma, inirszęs vokietukas neturejo ant ko kaltę mesti už iszgriovimą krantu pavasario łaike, tai užsimano skriausti Jokubą Ližaiti, skusdamas ji i Visztyczio sudą, kad ir jam tasai sutaisytu nugriautus vandeniu krantus. Mąstydamas tokius daigtus, o dar arcziaus jausdamas savo svarbu kisznianiu, ilgai ne łaukdamas padave i Visztyczio sudą skundą apie Ližaiczio kaltybę, kad jam pavasaryje nugriove vanduo krantus ir per tai turi bledies apie 50 rublu. Ir po tam parsiveže łovininką Ruiki – taipgi vokieti ir pasieme ludininkus visus lygiu budu vokieczius - - ir kas isz to pasidare? Łauką mate ar ne mate, vienok kaip pradejo stiklelu mieruoti bledi, tai net braszkė butelis. Žinoma, po tokio karszcziavimo sudo uredininku iszejo ir planas łabai teisingas. O koks? O, szia, viruti: Upelis „Lepona“ teka nuog Augusto Jeranto ant Ližaiczio, o ant plano apsiverte augsztyn kojomis, kad nuog Jokubo Ližaiczio bega ant Jeranto ir per priežasti taisymo krantu savo łauko liko yargszas žmogelis apkaltintas Visztyczio sude per parodymą netikru ludininku ant 50 rublu; nors nabagas lietuvelis state ir savo ludininkus, kad ne per jo priežasti yra padaryta bledis, tiktai per iszłają pavasario, bet szviesus sudas nekłause ju, nes Ližaitis nemokejo pas Taubkę pazvanyti i gumbažoles dar daugiaus už vokietpałaiki; tuomet tikrai butu łaimejęs. O tai sudai! 50 rublu jau užmokejo....

Garnys.

Bielovieżo puszcia. Visas milžiniszkas płotas tosios garsingos stumbrais (žubriais) puszczios talpina savyje 115.000 desetinu. Iki szіai dienai visa puszcia buvo padalinta ant 665 dviverscziu dalu: dabar ji tures 1.330 verstiniu dalu. Tokis padauginimas dalu yra padarytas del geresnio pagabumo vedimo kaip ukes, taip ir medžiones. Szitoji garsinga puszcia yra vienintele vieta Europoje pagal didumą savo giriu,

kuriose gyvena stumbrai, losiai, laukines ožkos ir szernai. Geresnes medžiones nera Europoje. Kadangi ant apsergejimo pusczios mažai buvo pasirupinta ir be meiles naikinami jos turtai, delto ir stumbrai su kitais gyvuolais labai nyko. Sargai pusczios, užklausiant – delko stumbrai nyksta, paprastai suversdavo visą bedą ant ligos, nuo ligos, girdi, mirszta. Tuomi tarpu stumbrai mire delto, kad juos nuszaudavo.

Dabar-gi, perejus puscziai po užžiura minysterijos Dvaro, stumbrai gražiai užsilaiko, o drauge ir pelnas nuo pardavimo medžiu pasididino. Tai ivyko isz priežasties padauginimo sargybos, itaisymo kelu ir telephonu, sujunglanciu visas vietas joje. Apart to, Bielovieżo pusczia likosi suvienyta su placziuoju svietu telegraphiszku dratu ir tape isteigta žigune (pacztas). Didžiausiais pirkejais giriu yra užrubežiecziai, papratę prie tokiu pirkiniu; noriai jie pirkineja medžius ir pakele ant ju prekę. Ant nelaimes trys geležinkelai toli aplenke pusczią ir nesiekia ją. Pusczia neiszsemiamai turtinga ant medžiu ir atsiradus geležinkelui, ji galetu szauniai aprupinti malkomis tąsias vietas, kuriose sziądien jau yra stoka ant kuro. Puikus butas del prieaigos caro szeimynos laike medžioklu stovi viduryje pusczios. Rusijos valdžia patemyjo paskutiniame laike Bielovieżo pusczią, kaipo svarbu strateginką punktą, atsitikus kariai. Sargyba bus isz tos priežasties pastatyta ant kariszkos kojos; bus renkama isz kareiviu, kurie susipažinę su visais takais ir szuntakiais tosios pusczios, busę labai naudingi vedikai rusiszku kareiviu kares laike.

Isz Kitur.

Amerika. Kynas Joe Yon, kuris Amerikoje prieme krikszczioniszką tikejimą, ant tu pedu iszsimokino nuo amerikoniszku krikszczioniu veidmainystes ir „boodlerystes“ (sukty bes). Tulos moterys Bostone pasistenge ji paversti ant krikszczionybes. Kynas pristojo ant to ir per veidmainingą dievuotumą igijo taip dideli ju iszsitikejimą, jogei ant jo ranku tape sudeti piningai, paszvęsti del atvedimo ant kelo kynu. Gavęs $14.500 – kynas vandenyje dingo. Detektyvai jieszko jo visur.

— Retai kada atsitinka, idant motyna ir dukte tą paczią dieną sykiu iszteketu. Taip atsitiko sziose dienose mieste Galena, Illinois, kur naszle Mary I. Reddington ir jos dukte Emma vienoje valandoje eme szlubą.

— I New Yorko akczyžinę kamarą atejo isz Copenhagen'o baczka, kurioje tape rastas lavonas žmogaus. Betyrinejant tą dalyką, atejo žine isz Hamburgo, jogei ten tape suimtas nekursai Philipsen, kuris nužude žmogu, vardu Meyer, ir jo lavoną idejęs i baczką atsiunte i Amerika.

— Yra apgarsinta, jogei Michigan Central geležinkelis užveda tarp New Yorko ir Chicago naujus trukius (trains), kurie bus greicziausi ant svieto; jie nubegs visą plotą tarp tu dvieju miestu i 23 adynas.

— Vakarinese valstijose daug gyventojai nukentejo paskutiniame laike nuo vetru ir tvanu, kokie aplanke tą szali, neiszskiriant nei vakarines Pennsylvanijos. Pittsburge ir Westmoreland'o paviete yra dideles bledys padarytos. Nukentejo taipogi didelei miestas Tyrone ir nelaimingasis Johnstown nuo tvano. Ipatingai dideles nelaimes nuo tvano mieste New Orleans.

— Scottdale'je (Westmor. county) 1.200 koksiniu pecziu likosi uždaryti ant nežinomo laiko. 1.200 žmoniu likosi be darbo. Užsineszi ant visuotino straiko.

— Reprezentantas Chipman, isz Michigano, inesze bill, reikalaudamas 8 adynu darbo dienos del visu darbininku, kurie dirba del valdžios visokius darbus.

— Illinois valstijoje krito sziomis dienomis nesvietiszko didumo ledai, kurie didelę bledi del laukininku padare.

— Springfield'e, Ill. tape apvaikszcziojama 15 d. szio menesio 25-e szventė paminejimo myrio garsingojo Abraomo Lincolno.

— Emigrantiszkoji komisija, susidedanti isz valdžios paskirtu sąnariu kongresso, turejo 17 d. sz. m. Castle Garden'e (New Yorke) savo susirinkimą. Terence V. Powderly (perdetinis organizacijos „Knights of Labor“) buvo didžiausiu ludininku. Paduodame czion jo ludyjimus: „Anglnese apygardose Pennsylvanijos airiszki, szkotiszki ir velsziszki darbininkai yra iszstumiami isz darbo per „ungarus“ ir kitus pigius darbininkus. Kelos dienos tam atgalos 43 velsziai buvo priversti apleisti Scranton'ą del to vien, kad jie negalejo pragyvęti tuomi uždarbiu, koki kompanijos moka; 42 ungarai ant tu pedu užeme ju vietas. Prastais židžiais sakant, szitie vergai – emigrantai yra sutverti del užemimo vietos luosu žmoniu. Szitie žmones ne yra vardais vadinami; bet skaitlinemis (liczbomis) ženklinami. Jie gyvena susikimszę anksztuose rumuose, kur verda sau valgi ir gula bjauriausiose apystovose. Szitie žmones yra nelaime del musu žiames ir musu pareiga yra rupintiesi apie *musu* žmones. Italijonai ir maskoliszkiejie žydai yra nepageidaujami emigrantai del musu, vienok lenkai, szvedai ir norvegai, mano misle, pastoja gerais ukesais. Szitoji žiamoji klasa darbininku padare tai, kad Pennsylvanijoje mokama sziądien 50 c. ir $1.00 už dieną, tuomet kaip seniaus buvo mokama $1.50 —$2.10.“ Tolaus jis velyja asztriai prižiureti pildymą emigrantiszku tiesu.

— Žines vaikszcziója, butent nuo 1 d. Gegužio Illinois, Indianos ir Pennsylvanijos minksztuju anglu kasyklu darbininkai tariasi padaryti straiką, reikalaudami pakelimo mokesties. Kompanijos nenori pristoti ant to, ir delto dabar kasa anglis su didžiausiu skubrumu, idant ju paskui sustreikavus darbininkams, nepritruktu.

— Baisus iszgąstis vieszpatauja tarp žmoniu, taip yra praneszama isz Havanos, isz priežasties atsiradimo dvieju baisingu razbaininkiszku baudu.

— *Naujas geležinkelis.* Charteris liko iszduotas del „Delaware, Susquehanna ir Schuylkill geležinkelines kompanijos“; kapitolas $400.000. Szitoji linija trauksis isz Drifton, Luzerne Co, iki susidurimui Luzerne, Schuylkill ir Columbia valsczių. Eckley B. Cox. yra prezidentas.

— p. Baker, isz New Yorko, inesze bill del priemimo teritorijos New Mexico i skaitlu valstiju.

— *Brazilijoje*, kaip praneszа telegraphas, kyla maisztas pietinese provincijose. Rio de Janeiro mieste tape iszlipdytos popieros ant kampu ulyczių su žodžiais „Szalin su diktatura“. Valdžia rengesi pavesti suredymą konstitucijos visuomenei.

— *Rusija.* Caro palocius Oranienbaume, netoli nuo Peterburgo, visiszkai sudege. Septyni tarnai gavo galą liepsnose.

— Didele nuosteba vieszpatauja Peterburge isz priežasties apgarsinimo, jogei žmogysta, kuri stengesi gauti planus prusiszku tvirtyniu (fortu), edgesi pagal paliepimus barono Plessen, aredininko vokiszkosios ambasados Peterburge. Baronas, sakoma yra, ant tu pedu likosi iszszauktas i Vokietiją.

— Caras Rusijos gyvena dieną ir nakti baimeje ir jokioje vietoje neyra atvangus delei savo gyvasties. Tiek daug suokalbiu ant jo gyvasties tape atidengta paskutiniame laike, jogei jo nervai isz tikro

pradeda suirti, jam visur rodosi nihilistu szeszelai. Jo padejimas neyra geresnis už padejimą tukstancziu vyru ir moteriu, kuriuos jis kasmetas i Siberiją iszgabena.

— Didysis kuningaiksztis Konstantinovicz, pusbrolis caro, tape rasztavotas Peterburge už prigulejimą prie revolucijonieriu.

— Varszavóje policija surasztavojo 30 studentu universiteto už prigulejimą prie nihilistu.

— *Bulgarijos* valdżia priėme naująjį kalendorių, vietoje iki szjol ten vartojamo senojo maskoliszkojo ir tokiu budu pristojo prie skaitlaus visu civilizavotu valstiju.

— *Austrija.* Didelis sumiszimas tarp darbininku vieszpatauja szitoje žiameje, ipacziai streikuojantiejie angle kasiai Moravijos kela baisingą maisztą. Sutraukta yra kariumene del sargybos. 20.000 anglekasiu reikalauja mokesties ir 8 adynu darbo dienos. 6.000 staloriu palove darbą del tos paczios priežasties.

— *Vokietija. Tageblatt* raszo, butent kancleris Von Caprivi uždraudęs ministeriams ir kitiems uredininkams suteikti laikraszcziams žines. Visos reikalingos del visuomenes žines busę garsinamos *Reichanzeigere*, officijaliszkame laikrasztyje.

— Isz priežasties didelo skaitlaus nusižudymu tarp mokintiniu vokiszkuju iszkalu valdżia iszsiuntinejo perdetiniams cirkularą, kuriuomi asztriai isako apsieiti grażiai su mokintiniais.

— Isz *Belgijos* ateina žinios, butent karalus Leopoldas norejo parduoti Congo valstiją, vienok prancuzai jam klutis dare ir apgarsinimas Stanley'o apie Aruwhimi giriu gumo turtus sulaike ji nuo to žingsnio.

— *Italijos* valdżia pasiryžo apvakszczioti ketvirtą szimtmetinio paminejimo Columbo atradimo Amerikos szventę. Isz tos prieżasties taps iszleista kninga, kurioje talpinsis visi apie tai dokumentai. Tape del to paskirta komisija, kuri užsiims rinkimu tu dokumentu.

Anglija. Nesilieka jau daugiaus paslaptyje, jogei Britiszka Rytafrikoniszke kompanija pasiryžo ir daro prisigatavojimus del iszsiuntimo ekspedicijos isz Mombasso i ažerinę teritoriją vidurines Afrikos. Visokios sznekos apie Emino gryžimą i viduri Afrikos pakele neiszsitikejimą tarp britiszkos Afrikos žmoniu. Mislyjama yra, kad vokiecziai nori aplenkti anglus užemime ažerines apygardes(turtingiause ir vaisingiause dalis Afrikos) Pasakojama yra, butent garsusis Stanley busęs vadovu tosios anglu ekspedicijos. *Pall Mall Gazette*, apszneke dama tuos dalykus, sako: atradimai ir isztyrinejimai Afrikos eina szalin jau. Tamsioji žiame pereina isz ranku keleivio i rankas financieriaus, piningai todel nuo szio laiko iszpletos ką tape surasta ir suras ką liekasi iszpletoti. Henry M. Stanley aplanke Dom Pedro Cannes'e. Jo rasztas Londono „Times'ę" padare dideli subruzdimą, ipacz jo patemyjimai apie p. De Drazzą, kuri jis kaltina už emimą nuo karalaus Leopoldo piningu ir vartojimą ju ant naudos Prancuzijos. Žmoniu jausmai sukilę labai priesz ji Berlyne; ipacziai isz prieżasties kalbos Afrikos isztyrinetojo p. Reichard, kuris pažysta Afriką ir Zanzibarą labai gerai. Stanley neaplankys nei Berlyno, nei Paryžiaus.

— Sir James Ferguson pranesze parlamente, jogei vokiecziu valdżia prisiuntusi yra patikrinimą, butent veiklumas Emino Afrikoje pasilikses tikt rubežiuose vokiszku valdymu. Žinios ateina, butent Mahdi esąs blogame padejime; badas vieszpatauje Sudane.

— Isz prieżasties baisiu Siberijos atsitikimu, kuriuos kožną syki rupinomesi paduoti savo skaitytojams, nesenei *Hyde Parke* (Londone) buvo suszauktas susirinkimas, aut kurio sutarta likosi uždeti naują laikraszti del supažindinimo svieto su viskuomi, kas tikt Rusijoje dedasi. Dr Spese Watron raszo apie tai laikrasztyje *Pall Mall Gazette*: „Atveju atvejais pasirodo laikraszcziuose žinios, metanczios silpną spinduleli szviesos i tamsą, kuri uždengia nuo akiu svieto gyvenimą Rusijos; szviesa toji ir akyvumas tokiu kelu pabudintas gesta vienok greitai. Mes norime tą akyvumą užlaikyti sistematiszku padavinejimu tikru žiniu. Nežiurint ant didelu apsunkinimu, padesime visas pastangas, idant viskas, ką tikt paraszysime, butu tikriausia teisybe, norint ne visuomet, del visiems žinomu prieżasežiu, galesime parodyti szaltinius, isz kur tas žines semsime. Tokiu kelu galesime daug gero atlikti. Pasielgimai rusiszkos valdżios atydžiai bus per mus dabojami ir bjauriausi jos darbai, papildomi taip reikalingoje del terionybes tamsumoje, taps pastatomi priesz sudą viso svieto. Buitis toji nepasiliks be abejones be itekmes ant Rusijos valdżios".

— Angliszkasis laikrasztis „*The Lancet*" placziai apraszineja baisybes, kokiu maskolai dasileidžia ant kaliniu Siberijoje, ipatingai Karoje. Su visomis iszgalemis apraszo myri moteriszkes Sigidos, kuri nežiurint ant protestavojimu Dro Gurwiczo ant smert tape užplakta. Angliszkasis laikrasztis giria Drą už drąsu pasipriesžinimą baisingam barbarizmui ir taria, jogei visi Anglijos daktarai už ji stotu, jeigu už savo pagirtiną užsistojimą butu patrauktas ant atsakymo.

— *Argentinos* (Piet. Amerikoje) minysterija, kaip pranesza telegrama isz Buenos Ayres, yra atsisakiusi nuo savo uredo.

Socijalizmas ir darbininkai.

(*Supaisze J. Andžiulaitis*).

Nei vienas mokinimas ne buvo taip keikiamas ir iszdarkomas, nesakau tarp lietuviu, bet visose žiamese Europos ir Amerikos, kaip socijalizmas. Socijalistai yra pravardžiuojami bjauriausiais vardais; jiems yra užmetinejama, butent jie stengiasi panaikinti tiesas savasties, sutuoktuviu (ženybu), sugriauti giminiszką žmoniu, gyvenimą, iszrauti tikejimą ir žodžiu, viską, kas tikt yra szvento del žmogaus; jie buvo kaltinami žmogžudystese ir visokiose piktadarystese. Ir del ko-gi taip? Jeigu mes gerai prisižiuresime i tuos apkaltintojus, tai nei truputi nenusistebesime, nes jie gina savo privalęmus ir monopolus, kuriems ant tikruju socijalizmas grasina paojumi. Jie pasielgia su socijalizmu pagal anąją senoviszką patarlę: iszraskie meluš, supurvyk savo priesząkokiu tikt gali budu, o akli žmones vis tau tikes. Vienok kuomet randame tuos apkaltinimus bevaikszcziojanczius eilese darbininku, kuriu interesai yra visiszkai kitoniszki, tuomet isztikro reikia stebetiesi.

Jeigu darbininkai nekenczia ir užpuola ant socijalizmo, daro tai vien del to, jogei jo visiszkai nesupranta ir nepažysta; del ju socijalizmas tai baidykle, o kiekviena baidykle yra baisi del tikinczio i baisyklas žmogaus, ipacz paslepta dar tamsybeje. Vienok kiekvienas žmogus, kuris neapkenczia ir persekioja kitus už ju pasistengimus ir pažiuras, turi buti persiludy-

jęs, jogei jis yra teisus tame dalyke; nesa, jeigu mes persekinesime žmones, kuriu nórai ir pažiuros yra teisingos, tai tada busime neteisingi.

Tos priežasties delei, pamėginkime pažinti, kas tai yra tas socijalizmas ir kokius mierius jis turi. Rodosi asz ji pažystu gana gerokai, ir prižadu jums teisingai viską apie ji papasakoti. Kuomet jus perskaitysite szitą mano rasztą perdem, galesite persekineti socijalizmą su nauja neapykanta, jeigu iszrasite ji blogu; isz kitos puses, jus galesite priełankiai mislyti apie ji, jeigu rasite jo mierius gerais ir teisingais, nesa asz esu gilai persiludyjęs, jogei, mylimas skaitytojau, kas tu nei butum, nenori myleti pikto, o nekęsti gero.

Pirm visko socijalistams užmetinejama yra, butent jie nori padalyti visą turtą. Kožnas vienas, kas turi bet-ką, turi iszsižadeti savo turto; szitas visas turtas turi buti lygiai iszdalytas tarp visu žmoniu, ir kiekvienas žmogus gali vartoti savo dalybą kaip jam patinka. Po tulo laiko, kada tuli jau suvartos savo dalybas, naujas padalinimas bus reikalingas, ir t. t. Ipatingai piningai ir žiame turi buti padalyti. — Tai yra isikerejęs tarp žmoniu socijalizmo supratimas.

Dabar, pasakyk teisingai, skaitytojau, ar tau teko matyti ar girdeti nors truputi prakilnesni žmogu, kuris isz tikro reikałautu tokiu kvailybiu? Ne, tu negalejai. Tokis reikałavymas — butu tai augszcziausias łaiptas beprotystes. Kam per dalybas turetu tekti geležinkelis? Kas turetu gauti sztangas, kas peczių, kas vežimą? O kadangi kiekvienas turetu tiesą reikałauti lygios dalies, visi szitie daigtai turetu buti sułaužyti ir sutrupinti, idant vienas gautu aszi, kitas duris vagono, treczias szriubus. Didžiausias beprotis negaletu velyti tokio padalinimo turtu.

Padalinimas piningu ir žiames dar szaip taip galetu nusiduoti, vienok piningai su žiame sudaro tikt mažą dalelę turtu szalies.

Gatavi piningai yra dar mažesne dalele. Jeigu žiame turetu buti padalinta, visi naujiejie dalininkai reikałautu namu, stałdu, kłuonu, visokiu padaru. Tokis padalinimas žiames yra visiszkai negalimas daigtas ir socijalistai žino gana gerai, kad jis jokios naudos niekam neiszduotu. Łaike dideses Prancuzu Revolucijos, 1789 m., szis tas tame pavyzyje buvo padaryta; dideles ukes tape iszdalytos tarp biednu valsczioniu, idant jie butu łaimingi. Kokie isz to vaisiai iszdygo? Prancuzijos valsczionis, visuotiniszkai, yra łabai pavargęs; tukstancziai gyvena bakužese su vienomis durimis, be łangu, arba su vieniu łangelu szale duriu. Smulkesni žiames valdytojai yra nełai mingesni už juos, iszskyrus nedideli skaitlu artymysteje didelu miestu gyvenancziu. Smulkesniejie žiamvaldžiai turi sunkiaus dirbti už visus darbininkus, idant nors varginiausią gyvenimą daryti. Ukininkyste musu gadyneje tikt tada gerai apsimoka, kada yra vedama ant płaczios papeles, kada dideli płotai łauku yra apdirbami su pagełba maszinu ir visokiu sziądykszcziu moksło iszradimu. Szitas mokinimas socijalistu yra skersai prieszingas visokiems žiames dalinimams. Atpencz, socijalistai mislyja, jogei ateis łaikas, kada skaitlai smulkiu ukininku suvienys savo ukes i kuopas, isz vieno dirbs, ir dalinsis vaisiais, matydami, kad mažos ukes negali stoti lenktynese su didelemis, lygiai kaip mažoji iszdirbyste negali lenktynen eiti su didejje. Todeł, viskas kas yra tauzyjama apie socijalistu dalinimą žiames, yra juoda melagyste.

Isz priežasties dalinimo piningu man iszpuola apsakyti vieną pasaką, iszmislytą del iszjuokimo tu žmoniu, kurie turi neva tokius norus. Vieną dieną, 1848 m., taip sako toji pasaka, baronas Rothschild iszejo pasivaikszlineti Frankforte ant Maino. Du darbininku pasitiko ji ir užkłupo su tokiu reikałavymu: „Barone, tu esi turtingas žmogus; mes reikałaujame padalinimo tavo turto.“ Rothschildas, nei trupuczio nenusistebejęs, iszeme savo maszną ir tare: „Gerai, mes galime atlikti tą reikałą ant vietos. Rokunda yra łabai nesunki. Asz turiu 40 milijonu florinu; isz viso yra 40 milijonu, vakieczių. Taigi kiekvienas vokietis turi gauti vieną florina; sztai judvieju dalybos“, ir padavęs po floriną kožnam darbininkui, kuriedu su nuostaba žiurejo ant jo piningu, jis ejo sau tolyn kvatodamas.

Tai mokina, jogei padalinimas piningu yra vien tinginiu iszmisłas.

Kas turi nors mažas smagenis ir sziek-tiek prigimto proto, tas lengvai supras, jogei socijalistai tai jau turetu buti mediniai asiłai, jeigu jie reikałautu tokio dalinimo. Vokietijoje szimtai tukstancziu atidave savo balsus už socijalistiszkus kandidatus — argi jie visi yra asiłai?

Todeł turi buti kitkas socijalizme. Skaitlus socijalistu yra smarkiai augantis Vokietijoje. Pats ciecorius pradeda prie ju meilintiesi. Tolaus, jeigu mes imsime łankyti ju susirinkimus, skaityti ju łaikraszczius ir kningas — ką mes dasižinosime? — Jie nei mislyja padaryti dalinimo, bet prieszingai, jie prieszingi dalinimui. Navatnei tai skamba, bet taip yra isz tikro.

Socijalistai mislyja, kad iszdalinimas turtu yra ir be to sziądien musu draugijoje; tolaus jie iszrodo, jogei tasai dalinimas yra vedamas łabai neteisingu kelu. Jeigu tu abejosi, tai tikt pažvelgk ant milijonieriu, ir pasakyk, ar tie ponai supranta ar nesupranta pasidalyti ir prisisavyti didelas kruvas piningu? Pamislyk gerai apie sukytybiszkus geležinkelus ir kitas kompanijas. Kiek tai daug teisiu mekaniku, darbininku jos nuskriaude, prisisavindamas sau po truputi isz mažoju uždarbio!

Socijalistai nereikałauja sau garbes pirmutiniu iszradeju, jogei szita veisle dalinimo gyvuoja visur ant svieto; jie iszsimokino tos teisybes. Žmones, kurie priguléjo prie prieszingos jiems puses, parode tai. John Stuart Mill, garsus Anglijos mokintas vyras, prieszingas socijalizmui, taip sako viename savo rasztė: „kaip mes dar regiame, produktai darbo eina visiszkai atbułame prietikyje darbui — didžiausia dalis tenka tiems, kurie niekad nedirbo, antroji stambesnioji dalis tenka tiems, kuriu darbą negalima darbu vadinti ir taip tolaus — dalys vis smulkinasi, juomi darbas tampa vis sunkesniu ir nesmagesniu, iki ant galo sunkiausiai dirbantis darbininkas vos tikt netikusi pragyvenimą turi isz savo uždarbio.“

Tai skamba łabai baisiai, vienok jeigu tu apsidairysi aplinkui ir pamislysi, ką pats patyriai savo gyvenime, tai persiludysi, kad taip yra.

Yra žmones, kurie turi karaliszkus pełnus, kurie bredą isz vienos smagurystes i kitą — ir per visą savo gyvenimą nepadaro nei vieno naudingo daigto; jiems nereikia dirbti — jie eziulpia vaisius kitu darbo ir naudoja juos.

Dabar pažvelgk ant to, kuris prakaite savo kuno pełno

kąsni duonos, ant darbininko, pełnanczio dieninę mokesti. Jeigu jis yra gabus, darbsztus ir drutas ir jeigu jis yra taip łaimingas suradime deł savęs darbo, tai jis gali truputi atideti ir ant juodos dienos. Vienok didesne dalis darbininku negali nei sapnuoti apie tai, akyveizdoje visu sunkenybiu, su kuriomis reikia susitikti. Kuomet jie turi palauti darbą, jie buna tokie pat pavargę, kaip kuomet pradejo. Ir daug darbininku, sunkiai dirbanczių žmoniu, negali apginti savęs, nei savo namiszkiu nuo bado. Nereikia toli eiti deł sujieszkojimo tu paveizda, jos visur randasi. Nudriskę, iszblyszkę, nusiminę žmones patiks tavo akis, o bekłausinedamas dasižinosi, jogei jie buvo darbsztus, geri darbininkai, ir kad yra tukstancziai, ne, tukstancziai tukstancziu žmoniu, gyvenanczių tokiose pat skaudžiose iszlygose, ne tikt dideluose miestuose, bet ir ant lauku.

Dabar pažvelgsime ant pramonininku. Keletui isz ju nusiseka; keletas gali užkopti ant to łaimingo kałno, kur jie randasi aprupintais nuo vargo ir kasdieninio rupesczio apie kąsni duonos. Didesnis skaitlus ju, kurie uždejo savo dirbtuveles, veda kovą su vargu ir beda. Tukstancziai, szimtai tukstancziu krinta szitoje kovoje. Vienas didelis pabrikantas szimtus mažu meisteriu iszverezia isz ju gužtu, viena didele krautuve arba „cooperatyviszkas kromas“ praryją 50 mažu krominink elu. Prie sziądykszczio stovio dalyku tikt tie iszeina apgaletojais dideje kovoje už buvi, visuotinose lenktynese, kurie valdo didelus piningus, dideli kapitołą.

Komercijoje yra tas pats; prekejai su mažais piningais retai daro gerą prekystę, daugelis bankrutyja; prekejai su didelais piningais vis łobsta ir łobsta. Tas pat ir su ukininkais visose civilizavotose žiamese Europos ir Amerikos. Valdytojai smulkiu ukiu vos padaro vargingą gyvenimą ir dirba kaip mułai; daugelis nupuoła; abełnai valsczionys visur eina vargyn. Yra dieles, kurios visados moka pasinaudoti isz ju menkų pjuezių. Łabai dažnai atsitinka, kad mažos ukes tampa nuperkamos valdonu didelu ukiu. Tikt szitie paskutiniai gali ukininkauti su nauda.

Tokiu budu mes dabar matome, jogei dideles kruvos žmoniu, sunkiausiai dirbdamos, ne tikt kad nesurenka piningu, bet prieszingai – dar vis gilaus breda i vargą. Kłausymas — kas sutveria tuos turtus, kurie tenka nieko nedirbantiems žmonems, kuriu triusą vargu galima vadinti darbu? Niekas kitas, kaip tie nuvargę darbininkai. Sunkiausias darbas ir vargingiausias gyvenimas! Bagotystes deł tu, kurie nieko ar łabai mažai veikia! Ar galima tai vadinti teisybe? Ar galima pagirti toki stovi daigtu? Jokis protingas žmogus jo nepagirs. Dabar pasakyk — ką turi prieszais socijalizmą? — szitame dalyke jis turi tiesą. Szitokis stovis daigtu negali ir neturi prasitęsti; jis yra netei singas, ir deło turi parsikeisti. Socijalistai neprieszingi yra užpelnoms teisingo darbo, atpencz, jie stengiasi apsergeti vaisius darbo deł paties darbininko ir apginti ji nuo nagu tu, kurie yra papratę ne dirbti, bet naudotiesi vaisiais darbo kitu ir tai darydami jie nepasikakdina maža dale, bet stengiasi užgrobti levo dalybą, kaip tai yra pasakoje.

Vienok ar socijalistai nenueina per toli savo užsidegime? Butu, žinoma, gerai ir teisingai, jeigu ju mieriai liktu pasiekti, jeigu tie, kurie dirba, liktu isztraukti isz nasru vargo ir bado, o tie, ką tinginiavo taip iłgai, butu priversti dirbti. Bet ar neyra socijalistai neprietelais savastininku ir ar negrasina paojus žmonems del savo turtu, kuomet socijalis tai igis virszu? *Ar jie neyra kommunistais?*

Szitokie apkaltinimai buvo ir dar daromi yra. Deło iszłuksztękime juos atvangiai ir teisingai. Prieš pristojimo prie to užłavimo, mes turime paaiszkinti du daigtu:

I. Kas tai yra Kommunizmas?

II. Kas tai yra savastis?

Apie kommunizmą daug melo tapę paleista i begi, ipatingai per žmones, kuriu interesai liepia jiems tai daryti, k. a., piningus darantiejie dykunai, taip idant žmones, iszgirdę žodi *kommunizmas* — mislyja tuojaus apie užgrobimą. Užtatgi, szneketi apie kommunizną — tai neyra lengvas daigtas, czion nuołatai turi baimytiesi užsitraukimo ant savo galvos prakeikimo kitu. Daugelis žmoniu szitame dalyke nekłausys, nežiures, nemislys, ju isztarme yra jau gatava. Visi draugijiniszki prietarai tampa pabudinami ir subruzdinami szituomi žodžiu. Deło, yra łabai sunku prikopti prie tikro, szałto, supratimo to dalyko. Vienok skaitytojus, kuris seke mus taip toli, seks ir tolaus, ne su užrisztomis akimis, bet su atviru prigimtu protu.

Jeigu mes atidarysime akis ir apsidairysime aplinkui, tai pamatysime daug naudingu iredniu (instituciju), irengtu sujungtomis spekomis daugelo žmoniu, arba *visuomeniszku*. Vienoje vietoje draugystes yra uždetos deł pagelbos savo sąnariams; kitoje vietoje *visuomene* pastato iszkałą, arba valstija itaiso łaivams prieplauką arba kanałą. Papras tame gyvenime kožnas rupinasi apie savę vieną, bet tiką paminetuose dalykuose žmones susivienyja i *kuopas*, deł pasiekimo *visuomeniszku* mieriu. Patyrimai parodo, jogei taip darydami, žmones łabai gerai iszeina; ir isztikro, ką žmones galetu pradeti be *visuomeniszku* kelu, *visuomeniszku* iszkału ir kit., t. y., tokiu, ką yra isteigtos kasztais *visuomenes* deł *visuomeniszkos* naudos? Atsidurtumeme baisiame padejime, jeigu visos apsergejimo draugystes perstotu gyvuoję. Galima pamineti tukstanti kitokiu daigtu, bet ir augszcziaus paminetu *visuomeniszku* iredniu pakaktinai užtenka. Szitos visos irednes yra niekas kitas, kaip tikt *kommunizmas*. Kommunizmas yra niekas kitas, kaip tikt principas *visuomeniszku interesu* draugijos. Kasdieniniame gyvenime kožnas vienas žiuri tikt ant savo interesu, nevat kasztu savo artymo; czion szałtas, bjaurus egojizmas (savnoras) viešpatauja. Bovelniniai pabrikai sugriove tukstanczius audeju; vienok kam rupi likimas szimtu teisiu, darbszcziu, łaimingu žmoniu, suardytu per isteigimą vieno didelo pabriko? Kam galvoje, kad tukstancziai teisiu sziauczių neteko duonos per isteigimą vieno didelo czeveryku pabriko? Kas galvoje tiems ponams siurbejams? Niekas nei akies neužmeta ant szitokiu dalyku, ir asz gilaiesu persiludyjęs, jogei prekejas, kuris iszsirodytu rupinantysis apie łabą savo artymu, liktusi sziądien iszjuoktu. Egojizmas ponavoja ant visko. Kiekvienas rupinasi vien apie savo łaimę ir nesirupina apie tai, jogei taip elgdamasis skriaudžia kitus. „Ką man rupi kiti, kad tikt man butu gerai.“ Vienok nežiurint ant tokios galybes egojizmo, *visuomeniszki* interesai žmogijos vis daugiaus ir daugiaus gauna virszu. Vis daugiaus ir daugiaus žmoniu vienyjasi i kuopas, daugiaus ir daugiaus draugysczių dygsta, draugija

ir valstija vis płacziaus iszskleidžia savo veikłumą ant ivairiu daigtu. Kas isz lietuvininku sapnavo Lietuvoje apie visokias draugystes, kurias sziądien jie patys uždeda Amerikoje del visokiu pareigu gyvenimo? Kas mislyjo dar netolymoje praeiteje, kad visos žiames bus iszskriodytos geležinkelais, kad telegrapai neszios žines i tolymiausius krasztus akies mirksnyje? Kas butu ispejęs pastebetiną itaisymą szios dienos žiguniu (pacztu)? Kas galejo mislyti apie szios dienos vandeninius darbus ir gazą, apie ugnies sargybas? Szaknys viso szito lindo *kommunizme*. Tie visi dalykai parodo pergalejimą *visuomeniszku* interesu ant bjauraus egijizmo.

Paversti *visuomeniszku* interesu iredines del naudos visu — tai yra tendencija szito amžiaus, ir kaip nei keiktu žmones kommunizmą, jie priversti yra pasiduoti jo istatymams. Visur *visuomeniszki* interesai spaudžia ju reikalavymus ir *kommunizmas*, drąsiai iszkeles gałvą, žengia triumpaliszkai prieszakyn.

Tas, kuris apsigarsina savę neprietelumi kommunizmo, tuomi pacziu apsiskelbia neprietelumi visuomeniszko łabo, neprietelumi draugijos ir žmogijos! Kas nori panaikyti visuomeniszką łabą, nori panaikyti visuomeniszkus kelus, iszkałas, bažnyczias, visuomeniszkus daržus (parkus), teatrus, visuomeniszkus triobesius — sudbuczius, ligonbuczius, vargnamius, jis nori sugriauti geležinkelus, telegrapus, žigunbuczius (pacztus)! Viskas tas priguli prie *kommunizmo!*

(Pabaiga liekasi.)

Pasiszventimas Miss A. Fowler.

(*Iszimta isz Misiju katalikiszku*)

Ant sałos Molokai yra didele daugybe raupuotu, tenai pasmerktu, kaipo atstumti nuo žmogijos ant numirimo žmoniu ir giminiu; jie palikti bevejk bedvasiszkos pagelbos. Tiktai per pasiszventimą tevo Damijano De Veuster, tenai pirm kelu metu tie dalykai persimaino. Po jo mirtinos atsirado daugel pasekeju, kurie tą per ji pradeta darbą tolaus varo. Tarp kitu retu pasiszventimu tam dalykui ipatingiausiai vertas minavones Miss A. C. *Fowler*, žinomos po vardu Sesers Rožes Gertrudos, kuri pirm kelu sunvaiežia [nelelu] apleide Angliją. Kelaudama ant tos szventos misijos, pasiema kiek daigtu, jai nuo prietelu padovanotu, kurie gal palinksminti jos gyvenimą naujoje tevynėje. P. Boudwoodai paaukavo ji nuoja fortepijonę, o daug dievobaiminga geradariu jai prisiunte isz valgiu ir kita daigtu reikalingu ant kelo ir apsigyvenimo ant sałos Molokai.

The Table dienoje 25 Sausio szin meta talpina sekanti kalbesi Sesers Rožes Gertrudos su korespondentu *Pall Mall Gazette*:

— Kas jus galejo prikalbyti del iszsirinkimo tos szakos tarnavimo ligoniams?

Po kiek valandelu tylejimo apturejau sekanti atsakymą:

„Seniai toji mislis buvo manyje dar pirm to, kuomet liga ir mirtina [smertis] Damijano nukreipe žmoniu abelną atidą [uvogą] ant raupuotuju ant Molokai. Pirm septyniu metu, kada tapiau priimta ant skraito Rymo katalikiu Bažnyczios, jau troszkau tam dalykui pasiszvęsti, bet aniołaik dar neturejau ganetino doriszko persiludyjimo ir patyrimo, kad galeczian žengti taip stovu, žingsni. Perdaug buvau jauna, idant savo užmanymui pasitiketi, draugaigi neprikalbinejo manę ant tokio žingsnio isz baimes, idant kuomet jo nepasigaileczian.

Ta „saldžiausioji Sesuo“ yra łabai jauna mergi a su žydinezin mergiszku veidu ir mergiszku skaistumu, bet po kiek valandelu kalbesio regisi, jog tai yra protos rustus [považnas], suprantąs visą prakilnumą szios pareigos. Dabar Sesuo Gertruda sake tolaus:

— Visad buvo mano užmanymui ir troszkimu veikti ant žiames koki nors Dievo dalyką, kuriam visu mi atsiduocziau, kurs reikałautu nuo manęs visiszko iszsižadejimo savęs, i dant galeczian sekti i pedas to, kursai isztare sziuos žodžius: „Jei gerai darote tiems, kurie jums gerai daro, koki dekavojimą turit? Nes ir griesznikai tai daro... darykite gerai, nieko už tai nesivildami.... bukite mielaszirdingi, kaipo ir Tevas jusu yra mielaszirdingas“ [Luk. VI. 32-36]. Bet teisingai czia pažvelge gedingai ir rupestingai — neturiu mislyti, kad kasnors apart mano draugu troksztu iszgirsti apie manę. Esu łabai neženklyva žmogysta ir jeiga tamsta kąnors apie manę paraszysi, tai prilygsiu prie veidmainiu parizeju, stovinezin ant turgavietes, nors mano troszkimai nuo ju stengimu yra visai atskyras. Iszsirodo man tai hypokryzija, idant tureczian apsirinkti paveikslą aukvatojos, kaip veik tas, ką daran, nei kokia auka nera isz mano pases, bet tiktai iszpildymui užmanytu troszkimu piram daugelo metu. Jeigu, kaip jus sakote, raupuotiejie užtarnauja simpatiją ir prijautimą, tai visai tam nesipriesziniu, bet meldžiu, idant jus nieko nesakytumete apie mano stengimą iki to łaiko, pakol ji neparodysiu darbuose. Iszvažiuoju petnyczioje.

— Ar jus turejote koki ipatingą patraukimą prie to dalyko?

— Taip, jau nuo kiek metu. Mokinausi Paryžiuje medicinos [daktarystes) ir nors nejokio łaipsnio neigyjau, vienok igyjau daug žiniu, prikłausaneziu gydymui ligoniu ir apturejau kiek paludyjimu. Taipogi buvau instituto Pasteuro ir iszmokau tenai daug daigtu, kurie — kaip visi — bus man łabai naudingi. Dabar studyjavosiu ir prisiłaikysiu teorijos Pasteuro, o jeigu kaip kada prie raupuotuju rasis tie patys organiszki mikrobai, kokie randasi prie serganeziu ant gruzles, tai bus galima tose abiejose ligose vartoti vienokius irankius.

— Bet ar yra ipatingas budas del užsiłaikymo pacziai nuo tos ligos?

— Ne, nei kokio iszskyrus atsargumą, apie ką neužmirszin. Betgi turiu mislyti ne apie savę, bet apie mano ligonius ir nieks manę neatitrauks nuo tarnavimo jiems, jausiu apie tą visą, kas bus jiems naudinga. Jeigu tapsiu apimta tąje liga, tai esu pasirengusi mirti, iszpildžius savo priderystę, bet tikrai tokia mislis nedaug manę užima, nes turiu daug kitu daigtu del apmislyjimo, daug planu ateiteje del iszlukszteninio. Ant manęs gules visi reikałai ligonbuczio, nors pasiimsiu keletą moteriszkiu ant pagelbos. Pasirengiau ivesti i veikmę savus supratimus apie gydimą ligoniu ir jei tenai rasiu dalykus vedamus senybiszkai, tai pradesiu viską taisyti ir permainyti. Paimsiu su savimi taipos daug daigtu del papuoszimo ligonstubiu. Manodraugai isz Prancuzijos buvo del manęs łabai geri, dave man kiek stovyłu ir kitu grażumynu del to dalyko, ivairiu skanumu, kurriuos raupuotiejie gales valgyti, ir daug kitu daigtu. Giedosiu del savo ligoniu, tolaus-gi, kaip surinksiu kiek pininigu, pirksiu del ju fortepijoną, idant su muzyke palinksminti ju neramu gyvenimą.

Łabai bus grażus paveikslas tos anioliszkos merginos rubuose S. Dominiko, giedanezios tarpe pusetinai nežmiu Hawaju, užtiktu taip nemeile liga ant sałos, kurioje visados vieszpatauja vasara, bałsu, kuris jiems geriausiai duos suprasti, kas tai yra muzyke.

Neabejotinai tamsta apturesi koki užmokesni už apžiurejimą raupuotuju?

Taip, valdžia Hawajo, po kurios globa gyvensiu ir kuri man sugrąžins už kelą, teiposgi paskirs man tuką metini atlyginimą. Pradžioje nenorejau priimti, aulink ant to pristojau, nes tas man duos urediszką buvę. Ant savęs visai tu piningu neiszleisiu, bet juos suvartosiu ant ligonbuczio naudos ir mano nełaiminga ligoniu.

— Kokiu budu tamsta susimeszei su valdžia Hawajo?

Su pagelba dvieju prietelu, isz kuriu vienas Hawaije gyvena, antras Paryžioje. Nuo szio paskutinio patyriau tiek pagelbos ir priejautos, jog niekados tai neistengsiu apraszyti. Kada mokinausi, suteikdavo jis man tułas popieras raszymui del savo firmos, idant man tokiu budu iteikti irankius ant igyjimo reikalingu medicinos kningu, tolaus kožname reikale parodydavo man kelą. Honoluda valdžia prieme manę ant visados ir tai be jokiu iszlygu.

Pasakyk man taipogi, Miss Fowler, ar apraszymai baisybes raupu, taip prasipłatinusiejie pomirtinos Damijano, nesutrukde tavo pasiryžimo?

Ne, nei truputi. Macziau raupuotus Paryžiaus ligonbucziuose, teisybe, ju baisi liga nebuvo dar iszsikerojusi iki augszto laipsnio, bet aiszkiai dave apie savę suprasti. Medicinos skyriuje talpinosi kelatas gałvu ir ranku raupuotuju Hawajo, taip baisiu, jog mano prietelui, kurs su manimi tenai łankesi, pažvelgus ant ju, pradejo silpneti. Vienok manę tas viskas negalejo atitraukti nuo mano pasiryžimo.

O ar galu užkłausti, Miss Fowler, kaip ir kada tapei katalike?

Kodel ne. Kada buvau dar kudikiu, dumodavau nesyk, jog toli

puikesniu už protestantizmą yra tas tikejimas, kuriame szaukiasi prie aniołu, be palovos ant žmoniu jaucziancziu. Aulink pamažu pažinau pasłaptis Rymo katalikutikejimo, pirm asztuoniu-gi metu tapiau priimta i kataliku Bažnyczią. — Gali tamsta atspeti, jog nelengvas buvo tai dalykas ir jog mano tevas, budamas protestantizme dvasiszku, nei motyna, nieks isz prietelu to negeide. Vienok mano tevas buvo łabai geras ir kada pamate, jog tai yra mano neparłaužiamu persiludyjimu, pavelyjo man. Dabar nekitoniszkai ivyko. Žinoma, mano tevai nenoroms žiurejo ant mano iszvažiavimo i Kalavą, bet visai nemislyjo manę tame dalyke trukdyti. Turiu vyresnę seseri, kuri pagryžo namon nuo missiju isz pietines Afrikos ir del kurios mano iszvažiavymas yra łabai skaudus; turiu dar jaunesnę seseri ir broli, bet jaucziuosi, jog turiu juos visus apleisti, nes paszaukimas manę kvieczia. Teisingai sake kardinołas Manning, suteikdamas man pałaiminimą pirm iszvažiavimo isz Londono:

— „Mano vaike, apturejai łabai ipatingą paszaukimą, priimi ant savęs užmanymą łabai sunku, bet nenoriu ir pegalu tavę sułaikyti nuo kłausymo to bałso, kuris tavę pakviete“.

Kun. A. Burba.

Mauszos vargai su poteriais

Ragus Mauszu užsidejo
Ir potėrius rekt prądejo:
Pilną kumpą priniuniavęs,
Džiaugęs galan atszokavęs.
Egi žiuri, net iszbalęs,
Stori kiaule ir parszelis!
Žydo atgal net atszesta,
Mato maldos jau sugsta!
Daugiaus negu už ketvergi
Buvo kiaules jam sudiargę
Sedi Mauszu rankas gniaužo·
Ir gimorais galvą łaužo!
Nu, ką dabar, kaip daryti?
Ar iszpradžiu vel varyti?
Gaitu dukart poteriauti,
Geriaus butu ką apgauti!
Kad rabinas pasbastytu,
Gal ir szituos pataisyti?
Jei pirkt vežius ir parduot
*Daleidimą gali duoti**),
Tai ir maldas, kad noretu,
Perdirbt **KOSZER** *gal galetų?*
Sedi Mauszu net iszbalęs,
Ogi ir vel cziukszt parszelis!
Kadgi Mauszu kiaulei spjove
Ir per duris pats iszmove!

*) Žydams vežius netikt valgyti bet ir parduoti užginta, bet dabar rabinai dispensuo duoda.

Ir ar žinot, kur nukure?
Net pas vežius atsidure!
Bet ir czionai nenustiko,
Neuždirbęs peiktu liko:
Trumde kiaules poteriauti,
O Rymaviczius vežiauti.
Ir kuningas nepridejo,
Kai girtuoklius spaust pradejo:
Ir tas, matos ji numauste,
*Kad nuog Vardes** iszsikrauste?*
Noris Mausza drąsios duszios
Ir iszkatoj kartą muszes,
Žmoniu bailą nors nuvyjo..,
Bet dar kiauliu vis dar bijo!
Baisios nors vežiai žvereles,
Ju ne vietoj ir akiales,
Tacziaus Mausza apsiprato,
Ji tik kiauliu bailu krato!

**) Varde — nomen proprium. *L.*

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Baltimore, 12 Bal. (kor. „Vienybes“). Praszome szirdingai „Vienybes“, idant patalpintu keletą eilelu apie nełaimę, kokia mus czion isztiko. Tiktai ką atvažiavę isz Lietuvos, mes trys žmones radome priegłaudą pas savo brolus, kurius tuli visaip apszneka, ir jau buvome begauną vietą prie ukes, kur butumeme nors ne per dideli uždarbi turejė — jei ne butu i musu tarpą pasirainioję nekurie „szv. Jadvygos iszganytiejie“, kurie mus atkalbino nuo važiavimo i farmos darbus, po kam isisuko vienas isz nuobažnuju apgaviku, kurie beszirdžiai pleszia savo artimą ir ant szłoves ir ant turto. Tas tai vagiszas, galime tiesiok sakyti, kuris savę vadina S. Gormanu, iszvylojo nuo musu piningus visus, girdamasi, ir mus i darbą istatys, ir nusipirko del savęs drapanas už musu paskutiniji skatiką — ir ejo sav mums sudiev! pasakęs. Berots policija jo jieszkojo, ale nerado, o mes pasilikome be skatiko, be darbo ir be viltie. Tokią tai pagłobą apturejome nuo žmogaus, kuris Dievo vardu pasipuoszdamas savo artimui tik skriaudą, ir tai kruviną skriaudą, daro, kruviną delto, kad apgavo mus, tiktai ką atvažiavusius, nepažystanczius nei kałbos, nei žmoniu, nei žiames szitos. Ir kad negelbetu musu tie, ką nuo anuju parizeju yra iszjupkiami ir visaip apibjaurojami, tai reiketu jau bene isz bado gałą rasti. Ar tai galima buvo łaukti tokio priemimo, žengus pirmą žingsni i Ameriką, nuo savo tikru brolu lietuviu?! Skauda mums szirdi, łabai skauda, kad tokie randa prieeigą ir vietą tarp musu vienžiamieczių. Rodosi razbainikus reiketu paniekti ir isz savo tarpo varyti!

Jonas Adomavyczia,
Alex. Grigas.

St. Vincent Seminarium, Beatty, Pa. 16 Bal. (kor. „Vien.“) St. Vincent, yra tai kloszt orius tevu Benediktinu, kuriame gyvena pats arkiopatas ir perdetinis visu Benediktinu Amerikoje. Tas kloszto rius tape uždetas jau 1852 m. Sziądien jame yra apie 40 kuningu, 30 klieriku i zokoną prigulinczių, 15 noviciju, apie 80 brolu ir apie 75 skolastikai. Apart klosztoriaus yra seminarija su 52 klierikais ir Gimnazija. Gimnazija dalinasi i du kursu – i kursą klasiszką ir amatiszką. Isz tu, pirmas kursas dalinasy i 7 klasas (be filozopijos); antras i 3 klasas, o mokintiniu isz viso yra 358.

Apart klosztoriaus, seminarijos ir gimnazijos tevai Benediktinai turi czia dar ir parapiją. Toji uždeta liko jau 1790 m. Ir tatai atminimą czia apvaikszjame sziądien – sziądien szimtas metu pasibaige nuo laiko, kada dar girios žveris, indijonai buvo czion, kur sziądien gerai iszdirbti łaukai, gražus ir dideli daržai ir ant augszcziausio kałno stovi namas Dievo, kuriame teisingi zokoninkai garbina Dievą.

Laukent taip dideles ir linksmos dienoš, jau vakar viskas tape parengta ant priemimo svecziu ir bažnycze puikei iszredyta ir iszkaiszyta. Vakare pribuvo daug kunungu isz kitur ir isz Pittsburgo vyskupas. O sziryt penktą adyną pradejome apvaikszczioti taip retą szventę. Devintą adyną prasidejo misziós, prie kuriu tarnavo vyskupui łabai daug kuningu, o žmoniu nei puse nesutilpo bažnyczioje. Asz givendamas czion per septynis metus, macziau jau visokias apeigas; 1883 m. macziau 2 vyskupu, 5 opatus ir apie 50 kuningu prie Ałtoriaus; bet taip dailos szventes, kaip sziądien, czia ik szioł man netoko matyti. Seminarijoje esu vienuntelis lietuvininkas. Buvo czion su manim jau apie tuzinas lietuviu, bet tik asz vienas užlikau iki szioł; vienok ir man neužilgo teks pabegti, nes.... acziu Dievui, baigiu. Dar keli menesiai, o ir manę pateps ir iszsius i svietą, idant savo vienžiamiams ir brolams garsincziau prisakimus Dievo ir bažnyczios.

„Vienybei“ ir visiems vienžiamiams ir vientaucziams velyju viso labo. *Žinonas.*

Margumynai.

– Sultanas Abdul Hamid gyvena tokioje pat baimeje, kaip ir Rusijos Caras. Kuomet jis eina i maldbuti, koktai jis turi daryti kožną petnyczią pagał istatymus Mahometo, sargyba isz 10 000 isztikimu sargu-ji lydi.

— Chicago Herald pranesza apie sekanti akyvą atsitikimą: „Łaikraszczio koresspondentas, David Ker, kelaudamas po Vidurinę Aziją, užejo vieną vakarą ant kazoku stovenes. Ugnys liepsnojo, o apie jas iszsitiesę kazokai ant žiames po sunkios dienines kelones gulejo.

Kelauninkas pagal savo rubus taip buvo paveiz-

dus ant kazoko, jogei jis isi gavo i viduri stovenes visiszkai nepatemytas. Jis atsisedo ant akmenio ir iszsitraukė isz kiszianes žiamlapi (mapą) szalies, gerai žinodamas, kad tas pabudins kazoku akyvumą. Taip ir buvo. Tuojaus susirinko apie ji gaujos kazoku. — „Kas tai per ábrozelis, tevai? Mes tokio niekad ne matėme“. — Tai ne abrozelis, vaikai, tai yra žiamłapis, kuris parodo kelę, kuriuomi jûs atejote czion isz Rusijos ir visas vietas per kurias perejote. Tuomet, matydamas ju netikinczius veidus, asz kalbejau tolaus: — Sztai czion, po Orenburgu, jus perejote upę Ural ir traukete i rytus Orsko link, kur peržengete rubežiu ir leidotesi i rytpieczius. — Tai yra teisybe, draugai — suszuko puse tuzino balsu isz karto: Jis szneka teisybę, taip buvo. — Tolaus, jus praejote fortą Kara Butak, perejote tyrą (pustynę) Kara — Kum ir traukete per tokias ir tokias vietas. Kazokai zapsas iszputę k'ause, minavojant žinomas vietas ir tirpo isz nusistebejimo. Tada vienas atsiliepe: Tevai, ar tu negali parodyti tą vietą, kurioje mes dabar esame? — Žinoma, kad galu, mano vaikai. Matote, szitas juodas taszkas, tai yra anas kaimas; czion vingiuojasi upė, o sztai jusu stovene. Užtojo vel tylus protarpis, potam vienas žilas kazokas atsiliepe su didžiausiu akyvumu: Vienok, tevai, pasakyk man del meiles Dievo — mes perejome tukstanti mylu, iszeję isz szventos Rusijos — kaip tai galejo vis patilpti ant łakszto popieros, nedidesnio už velykini błyną?“

— *Kokioje gubérneje Parižius?* Viename paviete Samaros redybos (Rusija) yra dvaras kuningaikszticnes O. Neseniai tam atgalos kuningaikszticnė tapo prisiustas łaiszkelis per rankas valstines kancelarijos, bet kadangi kuningaikszticnė buvo iszvažiavusi i užrubeži, tai kancelarija ir sugrąžino taji rasztą, apžiurejusi ji prieg tam su sekanczių navatnu raportu: „Laiszkas iteiktas negali buti, kadangi kuningaikszticnė O. iszvažiavo i miestą Paryžiu, o kokioje guberneje tasai miestas yra — valscziaus kancelarijai nežinoma yra; tikrai gi žinoma yra, jogei kuningaikszticnė, važiuodama i Paryžiu, pervažiavo per kaimą *Bolszyje Czuczaszi;* stropiai atlikus visus tyrinejimus, tolesniu žiniu valscziaus kancelarija neigijo“.

— *Prajovai gamtos.* Rymė, 1222 m., krito per tris dienas migłos, sumaiszytos su krauju, o kuomet vejas nuvaike jas, pasirode saulė, maudanţesi mareje ugnies. Keturiems metams potam sukakus, t. y., 1226, Syrijoje iszpuole sniegas, kuris paskui tirpo ir tekejo raudonais upelais; vanduo tasai buvo łabai pavoizdus ant kraujo. Daugelis sénoviszku rasztininku minavoja apie tridienini kruviną lytu ant sałos Rodos ir pietineje dalyje Italijos 1236 metuose. Nekursai zokoninkas raszo, katent 1251 m. isz trukusio debesio krito lytus; visiszkai pavoizdus ant kraujo, begancžio isz tiką atsiveruśios opos. 1348 m. buvo baisingi tyanai; daugybe pilu tape užlieta ir tukstancziai žmoniu prigeré. Isz pasidarinsiu plysziu žiameje iszsiverže nuodinanti skystimai, pavoizdus ant raudonojo raszało (atramento), kaip antai — apygardeje Villach, Austrijoje. Nesvietiszkai dideli ledai, nuo 20—70 svaru vienas, krito tą pati metą nekuriose apygardese Vokietijos. Apygardoje Lanech krito dulkes, kometos ir meteorai; deganti nedegulai łakste po orą; netikros saules su ilgomis uodegomis skraide po padangę. Po tu baisiu prajovu prasidejo nauji apygardoje Cataya, pamareje, o paskui traukesi i szoną pietines Europos. Ugnis, dumai ir siera verżesi isz trukusiu žiameje plysziu, nunuodydami orą ir naikindami žmones, gyvulius, trobesius ir medžius. Jauni žalcziai ir milijonai nuodingu gyvacziu isz debesiu krito. 1361 m. puole kruvinas lytus Burgundijoje ir kožnas užlytas daigtas rodesi krauju suszlakstytas; 1568 m. apygardeje Antiuros atrasta kvietines varpas, raudonas kaip kraujas. 1588 m. duona, iszimta isz pecziu duonkepiu, buvo krauju sułaistyta. 1634 m. Wurtenburge iszpuole su lytumi akmeniai ir pelenai. 1695 m. Limericke ir Tipperary'je (Airijoje) iszpuole isz debesiu substancija, pavoizdi ant svieste. (St. Louis Republic).

— Prie stebukłu musu žiames priguli taipogi nekurios upes, kurios dyvinas ipatybes turi. Taip, antai, Algerijoje (sziaurineje Afrikoje,) yra nedidoka upe, vanduo kurios yra tikras raszałas (atramentas). Upe toji pastoja isz suplaukimo dvieju upelu, isz kuriu vienas nesza vandeni, turinti savyje daug geležies, o kitas turi savyje garborinę rugszti. Ten, kur tiedu upelu subega i vieną, vanduo pastoja visiszkai juodas ir galima ji vartoti del raszymo. Piet-amerikoniszkoje republikeje Colombia yra upe, kurios vanduo yra rugsztus kaip gira, ko delei ją teisingai vadinama *Rio de Vinoge* arba actine upe. Upe Orange, pietineje Amerikoje, kribžda visokiu veislu žuvimis. Vienoje vietoje ji bega per kałnuotą apygardę, kur randasi daug vario. Nuo tos vietos vanduo tampa nuodingu ir žuvys, netyczia patekę i tą vietą, tuojaus pastimpa. „Bausme kynu“ vadina Kyžiamyje dideją upę Hoang Ho. Gaudama savo pradžią Tibeto kalnynuose, ji płaukia 25000 mylu pakol pasiekia marę. Isz priežasties savo nepastovumo toji upe yra baime del 170.000.000 žmoniu, apgyvendinusiu didelę lygumą vidurinio Kynžiamio. Dažnai ji maino savo vagą ir naikina miestus ir kiemus, prarydama tukstanczius žmoniu. Veltu stengesi Europos inžinieriai sułaikyti tas nelaimes. Dyvina upe yra Webbe Shebeyli rytineje Afrikoje. Smarki ir gili toji upe, kurioje gyvena daugelis žuviu ir krakadilu, płaukia szimtus mylu per vaisingą apygardę, vienok vanduo jos neiplaukia i marę, bet pragaiszta truputi tolaus i sziaurę už ekvatoro tuszczioje apygardoje, kelu mylu tikt atstume nuo indiszkojo didmario esanczioje. Suvienytose Valstijose turime dar istabesnę upe. Randasi ji garsingoje Mammuth pakriauszoje, Keutucky'je. Yra 30 pedu płati, 40 gilis ir płaukia 300 pedu po žiame; bet tikt ketvirtdalę mylos galima ant jos płaukti, nes pragaiszta tuojaus smiltyse. Upe Lys turi ant Belgijos rybo vandenpuoli, o nubegus nuo tos vietos pusmyli tolaus, pragaiszta visiszkai. Kokią didelę speką (syłą) turi vanduo — parodo dvi maži upi, Hamos ir Manifold, Derbyshire. Atsirasdamos isz mažu szaltiniu, płaukia juodvi iki papedes kałno. Ten iszsitaise sau kelę per kietą žiamę. Keletą mylu płaukia po žiame ir paskui veł viena nuo kitos tikt per 15 mastu atstume isz po žiames iszlenda.

— 1804 m. buvo 35 vertimai Biblijos, vienok užsidejus Britiszkai szv. Raszto draugystei, kuri milžiniszkas kruvas piningu ant prapłatinimo Biblijos padejo, randasi szią dien 300 vertimu visokiose kałbose.

— Pradžioje szito szimtme-

czio buvo isz viso 20 500.000 angliszkai sznekanczių žmoniu ant svieto. Prancuziszkai sznekancziu žmoniu buvo 31. 000.000, vokiszkai — 30.000. 000, maskoliszkai — 31.000. 000, szpaniszkai – 26.000.000. Sziądien prancuziszkai kałba 50.000.000, vokiszkai — 70. 000.000, szpaniszkai — 40. 000.000, maskoliszkai — 70. 000.000, italiszkai — 30.000. 000, portugaliszkai — 13.000. 000. Angliszkoji kałba nepalygintinai pralenke kitas kałbas. Viena sziaurine Amerika neužilgo tures 100.000 000 angliszkai kałbanczios laudes; 40.000.000 angliszką kałbą vartoja Anglijoje. Australija neužilgo tures tiek pat, kiek sziądien Anglija.

— *Sergetiesi reikia oisteriu.* Neseniai ant kyniszkų krantu atsirado baisinga liga, parodanti visas pažymes nunuodyjimo. Kynuose prieżasczių tos istabios ligos neatidengta. Delto-gi vokiecziai karsztai užsieme tos ligos tyrinejimu. Pasirode, jogei nunuodyjimus dare oisteriai, vandeniu neczystu netycziomis užgriebti. Mieste Wilhelmshafen daugelis asabu, suvalgiusiu tokiu budu užtersztns oisterius, apsirgo visai tokia pat liga.

— *Naujas budas pralobimo.* Vienas Indianapolo kupczystes kningu vedejas supainiojęs savo kningose rokundą, idant tapti nutariamu vagystejo, praszesi ant nedelos atilsio. Kuomet firma apgarsino ji už vagi, jis sugryžo, parode savo teisumą ir apskundęs firmą i sudą, gavo $5.000 atlyginimo už nuplesztą savo garbę.

— *Prasiplatinimas volapueko.* Pagal praneszimą sekretoriaus draugystes, rupinanczios paplaltinti tają visasvietinę kalbą (volapuek), 5 mil. žmoniu vartoja sziądien tą naują kalbą. Volapuek turi kninginyczia isz 750 tomu: gramatiku, rankkningiu, žodynu ir 300 ivairiu veikalu, nevat keloliką romanu.

ATSAKYMAI.

A. SLAVICKUI, HAZLETONE. Isz tavo gromat s prizadamos nieko nesiprieszinti „Vienybei" ir dirbti isz vien del pakelimo Lietuvos, musu guodotinas kuningas szirdingai pasidžiaugia ir tave, broli, łsimina tame szwentame darbe, kokiu yra rupinimasis apie dvasiszką łabą savo tautos. Sutikimas ir isz vien dirbimas gali tikt atvesti mus i stiprybę ir rasztai apszvieczianti musu brolus. Džiaugsmas ir mus ima, kad tamsta atejai ant tokio supratimo; delto nepaisome jau nieko, ką paskutiniame num. „Saules" esi ant musu, nors łabai neatsiekiancziai mieri ir kudikiszkai, paraszęs. Pasitikiame, kad nuo szio łaiko nereikes daugiaus pyktiesi. Viena kałba, vienodi reikałai mus visus turi riszti i kruvą — kam tu barniu?

J. D — I. HAZLETONE. Tavo prisiunstoji korespondencija netaps talpinta. Ji turi per daug, norint neminavojant žmogyscziu, asabiszką tendenciją. Susipras patys tie žmones, jogei negerai daro. Raszinek satyriszkus apysakus, neczedydamas blogu pusiu gyvenimo lietuviu Amerikoje; ant to tamsta juk turi szauniu gabumą.

PITTSBURGO LIETUVIAMS. Žine apie naują draugystę bus sekancziame num. „Vienybes" spgarsinta. Tikt i lietuviszko łaikraszczio redystę prideretu lietuviszkai raszyti. Matyti, kad pas jus, brolai, lenkai gaspadorianja. Padarys jie jums tą pati, kaip visur jie yra papratę su "litvinais" apsieiti. Argi jus negalite be ju apsieiti, kaip kad kituose miestuose lietuviai apsieina?

Apgarsinimai.

Ant pardavimo Scrantone vienu vienatinis lietuviszkas Salunas — pacziame mieste, gerą bizni daro ir puikį vieta, prieżastis pardavimo stoka (brokas) sveikatos.

August Schnell 316 Penn. Ave. Scranton Pa.

Tarp Glen Lyon ir Wanami yra gražioje vietoje kromas (sztoras) ant parandavojimo už łabai pigu užmokesti. Atsiszaukite pas Juozą Petkevyczių i Glen Lyon arba i Morgentowną.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo draugo ir prietelo Bonifaco Paszauczio, paeinanczio isz Kauno redybos; gyveno pirma Sziaduvoje, o dabar yra Amerikoje. Jeigu kas žinotu kur jis yra, praszau duoti man žinę.

Ignas Straupowicz
92 St. James St.
Liverpool
England.

Užmokejo Už Laikraszti.

„VIENYBE LIETUVNIKU"

A. Žalauckas	Union Dale	$1,00
K. Zuikis	Fort Lewis	„2,00
A. Nork	Glenlyon	„1,00
V. Rutkautskas	Ansonio	„1,00
J. Gudiszkis	Plymouth	„1,00

Kas užmokiejo už „Vienybę Lietuvniku o ne buvo pakvytavotą, tegul atsiszaukia in musu Redystę.

☞ Kas raszys in musu Redystę su kokiu reikału, o nores kad jam butu atraszyta, tegul atsiuncziа markę pacztaya už ducentus.

Kas pareikalaus laikraszczio
Vienybes Lietuvniku
O ne atsius pinigu norint už pusę metu, bus vienas numeras nusiustas ant pažiuros, o daugiaus ne; tas dalykas yra reikalingas del paredko.

Brolai Lietuviai!

Isz tikros szirdies velyju jums skaityti Lietuviszkus łaikraszczius ir kningas, kame nieko nera prieszingo Katalikų tikejimui, del naudos dvasiszkos ir apszvietimo proto.

Jusu brolis.

Kun: A. BURBA
Klebonas Lietuviszkos parapijos Plymouth, Pa.

Daili proga ingyti farmą.

Szitą menesi apłankysiu miestus Chicago, Lemont, La Salle, Detroit, Cleveland, Erie, Buffalo, Pittsburgh ir dar kitas vietas jeigu man łaiko iszteks. Jeigu kas noretu su manim pasimatyti del pirkimo žiames del farmos (ukes), teguł raszo pas manę i mano Office ir teguł atsiuncziа aiszku adresą savo, numeri ir ulyczia, idant galecziau tikrai surasti.

Asz isz savo Office gausiu kas dien gromatas tu ką uores idant asz juos łaike savo kelones apłankyczіau.

Jeigu atsirastu nors 5 pamilijos kruvoje tokiame mieste kaip New York arba Pennsylvanijoje, kur randasi dang lietuviu ir lenku ir atraszytu man gromatą, jogei nori pirkti žiames tai noringai atvažiuosu juos apłankyti łaike mano kelones, pirm pargrinžimo namon.

Praszau raszyti po tokiu adresu:

J. J. HOF,

119 W. Water Str., Milwaukee, Wis.

Kam nog angliko samdytie arklus? kad gali gautie pas

Milaucka.

Rukykit ir cziulbkit Globe tabaką, nes tai yra geriauses.

KATRAS NORI UŽSIRASZYT
„VIENYBE LIETUVNIKU"
Ir siust pinigus už ję, teguł eina pas:

BALTIMORĖ, M. D.: Kazimiera Zelegiri.
JERSEY CITY: J. Raszkauckas.
CHICAGO, ILL.: Bartłomieju Szpakewicze.
GRAND RAPIDS Mich. Matijoszіu Bagdonawicze.
MAHANOY CITY: Juozas Milauckas.
MAHANOY PLANE, PA.: I. Czerakawicze.
NANTICOKE, Pa.: Tamoszіu Butkewicze.
PITTSTON, PA.: And. Tepluszi.
Shenandoah, Pa.: Kazimieriu Radzewicziu.
Shenandoah, Pa.: Jona Bobina.
Waterburio, Con.: J. Danisewicze.
Scranton, Pa.: J. Bajorajti.
Wilkes – Barre, Pa.: J. Czernika.
Pittsburg, Pa.: Wincenta Kudžiu.
Boston Mass: Fr. Kawalaucka.

Arklu samditie del wysokiu reikału eikite pas

MILAUCKA.

Paskutinis Pamokslas
Wiena Żemajcziu kuniga priesz smerti.

„*Wejzekit, idant kas jusu ne apgautu.*"
(Mork. XIII. 5.)

Darikit gi pakuta, wajkelej mano, ir paprowa giwenima, idaut ne inejtumet ing tajp sunku grieka ir neprapulditumet duszios. Suwadinti budami ant wołostna schodu, geraj uwożokit, ar rejkaławimaj posrednika arba piszoriaus nera prieszingi szwentaj wieraj ir Bażniczej katalikiszkaj, tajpogi sumnenej ir pawinastiems krikszczioniszkoms? ar nera kokios apgaules, ant jusu dusziu iszkados? O jej tajp pasiroditu, tad łabjaus bijokites Diewa, ne kajp żmoniu. O ką pagal Diewa ir sumnenes apmierkawosite ir piszorius paraszis prigawora, ne dekit ant to priga wara sawo parasza, ne pajemę pirm ing sawo rankas ir patis ne praskajtę, idant regetumet, ar tajp ira paraszita, kajp jus sumierkawojot. Rinkdami starszinas, ir tejsingus sudżias, ne priimkit tokiu, kurie nor wiresnibes, arba kurius piszorius, ar posrednikas siułoj, arba kurie jus czestawoj; bet aprinkit wirus diewobajmingus, tejsingus, turenczius gera prota ir atwoga pasilikt wiernajs Diewuj ir Szwentaj Bażniczej ir apserget jus nog wisokiu abgaulu ir iszkadu.

Dar didesnia, ne kajp su prigaworajs, atsarguma rejk su podpiskomis kuriu kartajs parsekiotojej wieros katalikiszkos rejkałaun, noredami katalikams ant kakła użnert kiłpa ant iszniekinima padeimu Szwentos Bażniczios ir pritraukima prie cerkwes. Už taj nors ir łabaj baugintu, grajżdomis koronemis, newałna ira wiernam katalikuj łabjaus bijotis żmogaus, ne kajp Diewa, ir sunkiausis butu griekas apsiżadet ant raszta iszpildit koki darba, prieszinga Diewuj ir Szwentaj Bażniczej.

Jau ne karta aprusintojej pakele del żmoniu praszczioku czesne ir bankieta, duodami gert ariełkos i walgit mesos, szłowindami prie tam cerkwe ant pażeminima Szwentos Bażniczios ir gundindami katalikus ing pagarbinima tos vieros, kure iszpażist Ciesorius. Tokie bankietaj ir czesnes ira cerkwes żabankłajs. Wierni katalikaj ne gal prie to prigulet be sunkaus nusideima Diewuj ir Szwentaj Bażniczej ir prażudima sawo duszios.

Ważinejant Arkiriejams cerkwes szwenst, sunkus butu griekas katalikams prisiartint ir apturet, kajp nog sawo Wiskupa, parżegnoima, apszłakstima, pabucziuot cerkwes kriżiu ar abroza, kłausit pamoksła ir wejzet ing ju molebnes ir cerkwes ceremonijes, tajpogi priesz juos prikłaupt, arba gałwa nulenkt, kajp priesz Wiskupa katalikiszka, arba del ju zwanit warpajs szw. Bażniczios. Dełto jiems praważiuojant ar pribunant, ne wałna ira susirinkt ant ulicziu ir wieszkelu, atsimenant żodżius Wieszpaties Christaus: „Saugokites nog netikru pranaszu, kurie pas jus ateyna rubuose awiu, o widurij ira wiłkays płeszanczeys. Isz waysiu ju pażinsite anus" (Mat. VII. 15. 16). Wajsejs gi prisiartinima prie popu ir Arkirieju ira prapultis amżina wisu unijotu ir noreimas tokios pat prażuwos del wisu kataliku. Delto katalikams popus ir arkiriejus newałna nej pasitikt, nej palidet, nej isz ciekawasties prie ju prisiartint.

Ne tiktaj asabu bet ir dajktu cerkwes rejk sergetis ir nepriimt. Perkant abrozelus, kriżukus ir metalikelus, rejk geraj prisiwejzet, koks ira pawejksłas ir paraszas, ar tikras katalikiszkas, ar nera kokios apgaules nog cerkwes. Łabjausej rejk sergetis nog kningelu nekatalikiszku, ne wien rusiszku apie reilgijos dajktus, bet ir żemajtiszku su azbuka drukawotu. Tikrases kningas katalikiszkas rejk geraj użłajkit ir szenawot kajp skarba brangiausi. Jei kas noretu atimt, nerejk duot, bet paslept ir użłajkit, pakol Wieszpats Diewas ne sutejks del musu kokio palengwinima.

Už wis łabjausej rejk priwejzet, idant ing nobażenstwas szwentos Bażniczios nebutu iwesti kokie pramajnimaj ir naujinas, ne użtwirtintas nog S. Tewa Popieżiaus, kajpo taj: skajtimas rusku ewangeliju ir pamoksłu, giedoimas prie ałtoriaus, arba wargonu, arba tarp żmoniu bażniczioj rusku giesmiu, arba kitas koks isznewożiimas szwentos wieros ir nobażenstwos. Jei atsirastu koks kunigas, arba nors ir Wiskupas, kurs toki parmajnima daritu, arba girtu; saugotis rejk nog jo, kajp nog tikra Judosziaus, nes tajp daridamas butu pats iszkritęs isz Szwentos Bażniczios katalikiszkos. O jej kam tokie parmajnimaj regetusi mażu dajktu, tas tur żinoti, jog Bażniczios paredke nera mażu dajgtu, delto kad wisi prigul didżiam Diewuj. O jej Wiresnibe swietiszka tokes parmajnas ir naujinas priimt ir użłajkit prisakitu, tad rejk żinot, jog Diewas dawe waldże ant Bażniczios paredku ne swietiszkoms galibems, bet Popieżiuj ir jog rejk łabjaus bijot ir kłausit Diewa, ne kajp żmoniu. Jejgu bajditu katalikus, wiernuosius Diewuj ir Bażniczej, nupleszimu isz turtu, raskażiu ir wigadu, ir priwedimu ing warga, sopuli ir smerti; żadedami pakłusniemsiems duot żiame, luosibe nog mokestu ir woinskos pawinasties (nors to iszpildit ne gal, neturedami nej tiek żiames, nej tokios galibes); ir tad rejk atsimint żodżius Wieszpaties Iszganitojaus: „Ką pades żmoguy, noris wisą swietą nupelnitu, o del duszios sawo iszkądą apturetu? Arba kokię duos żmogus atsakyra už duszią sawo? (Mat. XVII. 26.) ir łabjaus noret iszganima duszios, ne kajp niekingu żemiszku geribju, łabjaus bijot amżina pragara, ne kajp wargu, sopula ir smercze. Nes kas priims tokius parmajnimus ir naujinas, arba iszduos tokes podpiskas, tas tures ant gała noromis ne noromis, priimt prawosławije ir nebegales grinżt ing katalikiszka wiera; nej giwendamas, nej mirdamas prisiszaukt katalikiszka kuniga, nej saw, nej sawo wajkams, nej wajku wajkams ant amżiu.

O kad geriaus suprastumet kajp rejk brangint szwenta wiera katalikiszka ir sergetis nog cerkwes żabankłu, kurejs neprietelus duszes jusu nor ing pragara nuwest, asz jums cze trumpaj parodisiu kajp didi ira Diewa dowana szwenta wiera katalikiszka, kajp wisas wieras ira netikras, o szwenta Bażnicze katalikiszka ira wiena tikroi Diewa Bażnicze ir jog ji wiena tiktaj tur szw. Diewa moksla, galibe dwasiszka ant wisu dusziu, atpirktuju Brangiausiu Krauju Sunaus Diewa, ganikłas dwasiszkas Szwentuju Sakramentu ir łosku Diewa, ir raktus dangaus karalistes; o cerkwe prawosławna ne nog Diewa istatita, bet nog żmoniu pramanita, ne gal dusziu nog prapulties amżinos iszgelbet ir ing dangu nuwest, bet wed ing prapulti amżina.

Brangumas szwentos religios katalikiszkos.

„Taypogi priliginta ira karaliste dangaus žmoguj prekejuy jeszkancziam geru perlu. O atradęs wiena brangu perłą, nuejo ir pardawe wis, ką turejo, ir nupirko ję“ (Mat. XIII. 45. 46.)

Uwożokit geraj, kajp del musu ira brangi Diewa dowana szwenta religia katalikiszka kuri wiena tiktaj tegal iszganit žmogu ant amžiu, Diewa łoskas žmonems dalin, grieku panczius trupin, dusze paszwencz ir ing daugu wed ir neiszpasakitas geradeistes Diewa sziame giwenime ant žmoniu wiernuju iszpil. Wisas, aukszcziaus trumpaj apraszitas geradeistes, kuriomis mus gausej Diewas apwejzeja: wisa lengwibe giwenima, łajme ir szłowe, wisa tejsibe ir szłowe; wisa tejsibe ir mejle ir tikroi szwiesa moksła isztekeja isz szwentos Bažniczios katalikiszkos, kuri ira del musu wisudidžiause dowena Diewa, wisu brangiausis skarbas. Idant branguma szio skarba pažintumem, rejk uwožot, 1, jog szios łoskos dar nepturėja lik sziolej didesne puse swieta; mums gi ję jau senej Diewas dawe tajp, jog dabar daugiaus lietuwniku ir žiamajcziu ira danguj ne kajp ant žiames. Netur szios łoskos nej Turkaj, nej Tatorej, nej Židaj, nej pagonaj, nej heretikaj, nej schizmatikaj, t. i. prawosławni. Nors jie wisi tur daug kitu geribiu swietiszku, kurios ira niekingas — duszios neiszgana ir po smerczej nieka neszilda; bet szwentos wieros katalikiszkos netur. Netoli siekent, Rosija ir Wokieczej tur didže galibe, turtus ir szłowe swietiszka; bet kłajoj, wiena tamsibej herezijos, kita, schizmos. Mumis gi Wieszpats Diewas iszrinka isz tarp kitu giminiu swieta ir priimdamas ing prigłobsti szwentos Bažniczios, dawe tikraje szwiesa wieros katalikiszkos, wisi schizmatikaj prawosławni tur sawo popus ir Arkiriejus; bet netur nej łoskos Diewa, nej dangaus raktu, nej diewiszkos galibes ant dusziu, nej tikruju ganikłu awelems Wieszpaties Jezaus. Nors jie wisi tik ing S. S. Trajce ir žegnojas križium szwentu; bet ne užłajkidami wisa moksła katalikiszka ir nekłausidami Popiežiaus, negal but priesz Diewa isztejsinti, pagal žodžius Raszta Szwenta: „O jey kas norint užłajkitu wisa zokona, o wienamė dajkte nusidetu, stojas wiso kałtas“ (Jacob. II. 10.); ir kitu žodžiu Wieszpaties Jezaus: „O jey bažniczios ne kłausis, tegul tas bus kaypo pagonis ir muytininkas“ (Mat. XVIII. 17). Isz to galem suprast, kajp sunkej bludij wisi tie, kurie sznek, jog wisas wieras ira ligej geras. Waług tokios kałbos, ligus buta: szwiesibe ir tamsibes, giwenimas ir smertis, dangus ir pragars, doribe ir nedoribe. Rasztas gi Szwentas saka: „Wienas Wieszpats, wiena wiera (Ephes. IV. 5). Bludij prawosławni schizmatikaj mislidami, jog ju wiera tikra, jog ju cerkwe ira bažnicze Diewa. Ta wiera ira tikra, kurę ne Sinodas pramane; bet kurę patsaj Diewas del iszganima swieta par sawo Szwentuojus Pranaszus, Apaształus ir Sunu sawo Wienatini aprejszke, Szwencziausiu Krauju Wieszpaties Jezaus ir kraujejs Szwentuju Muczelinku patwirtina, doribemis Szwentuju Iszpažintoju padabina ir Bažniczej szwentaj katalikiszkaj iki gała swieta užłajkit prisake. Toj gi wiera ira taj szwenta wiera katalikiszka.

Ir to Bažnicze ira szwenta ir tikra, ne kure heretikaj ar schizmatikaj del sawo sekeju sulipina; bet kure isz sawo brangiause Krauja ir Smercze Sunus Diewa del wisa swieta ant uołos Szwenta Petra pastate. Wieszpats gi Christus iszrinka 12, mokitiniu, Apaształu ir ant wisu paznoczija Szwenta Petra, Kunigajkszti Apaształu, nepakrutinama pamata ir regima gałwa wisos Bažniczios. Dawe jam wienam dangaus raktus, taj ira, wisa dwasiszka galibe ant dusziu. Jam wienam liepe ganit wisus awinelus ir wisas aweles sawo. Jam wienam pažadeja, jog jo wiera iszbus ant amžiu ir liepe wisus wiernuosius, kunigus ir wiskupus, kaj prisirejkes, wieroje patwirtint. Mokitiniu wietoj par amžius stow kunigaj. Apaształu waldže tur Wiskupaj, wisa dwasiszka Szwenta Petra galibe tur Popiežius. Pirmajsejs kunigajs buwa Mokitinej Christaus; pirmajsejs Wiskupajs Apaształaj; pirmoju Popiežium Szwentas Petras. Toke ira szwenta Bažnicze Diewa; kitas gi wisas netikros.

Wieszpats Jezus dawe Popiežiuj wisa sawo dwasiszka galibe ir ant tos galibes pastate wisa sawo Bažnicze, sakidamas S. Petruj: „Asz tau sakau, jog tu esi uoła, o ant tos uołos pastatisiu bažniczą mano, o wartay pekłos ję ne pargales. Ir duosiu tau raktus karalistes dangaus. O ką suriszi ant žiames, bus suriszta ir danguose; o ką tiktay iszriszi ant žiames, bus iszriszta ir danguose“ (Mat. XVI. 18. 19). Isz sziu Wieszpaties Diewa žodžiu ira ajszku wisam swietuj, jog wisi heretikaj ir schizmatikaj, nors wadinas prawosławnajs ir krikszczionimis, bet nekłausidami Popiežiaus, ne stow ant uołos S. Petra ir neprigul prie tikrosios Bažniczios Diewa, kurios wartaj pekłos ne pargales; ir netur raktu dangaus karalistes, dełto negal dusziu nuwest ing dangu; ir netur dwasiszkos galibes nog Diewa, ne gal nej suriszt dusziu koronemis Diewa, nej iszriszt isz grieku ir koroniu. Wienas tiktaj Popiežius, kajpo ipedinis S. Petra, tur wisa ta galibe ir ans wienas wisiems katalikiszkiems Wiskupams ta galibe duod, o Wiskupaj ję kunigams dalin; tajp jog ir katalikiszki kunigaj ir Wiskupaj, nog kurios dienos, parstotu kłausit Popiežiaus, nog tos paczios dienos, isz krisdami patis isz S. Bažniczios katalikiszkos, pritruktu dwasiszkos galibes ant dusziu ir nebgaletu ju daugiaus nej iszriszt, bet taptu Judoszejs. Wisi katalikaj, kłausidami kuniga; wisi kunigaj, kłausidami Wiskupa; wisi Wiskupaj, kłausidami Popiežius; twirtaj stow ant uołos S. Petra ir negal but pargaletajs nog pekłos wartu.

Wieszpats Christus wisus wiernuosius ir wisas Bažniczios wiresnibes wienam Popiežiuj po waldže pawede, liepdamas par tris sikius S. Petruj gamt awinelus ir awis sawo. Isz to wel ira ajszku, jog wieni tiktaj katalikaj ira awinelejs Christaus ir wieni tiktaj katalikiszki Wiskupaj ir kunigaj, kłausidami Popiežiaus, ira tikromis awimis Christaus. Nes Popiežius kožnam Wiskupuj paskir diecezije ir duod ant jo galibe dwasiszka; o Wiskupas kožnam kunigui paskir parapije, duodamas dali sawo dwasiszkos galibes. Tajp par wisus Wiskupus ir kunigus wienas Popiežius wałda ir gana wisa Awinicze Christaus. Heretikaj gi ir schizmatikaj, ire klausdami Popiežiaus, ne tur wietos ganikłose Diewa, nej negal wadintis awinelejs ir awelemis Christaus,

(Tolaus bus.)

MILAUCKAS
Ant East Loyd Str. Shenandoah.

Atydare twarta kurem łaikis gerus arkluś deł sandimo wisada.

Naudynga žinie

DEL LIETUWNIKU.

M. MOCKIEWICZE, pargabeno isz užmares wysokiu Lietuwyszku knigu, kajpo taj: Historyczną, Bajkiniu, Mokslyszku, su gražioms dajnom demsko ir su szwentajs skajtimajs, Malda-knygiu, o parduoda suwysaj už maža prekia. Kas noryt žinot knigu wardus ir ju prekia, raszikit gromata ir indekit markia už du centus, ant tokio adriso:

Mr. M. Mockus,
P. O. Box 54. Detroit Mich.

Knigos pargabentos isz užmares, o kuros randasy krautuweje knigu Juozapo Paukszczio, PLYMOUTH, PA.,

1.) AUKSO AŁTORUS, arba SZALTINIS dangiszku skarbu nuo $2,25 ct. iki $5,50 ct.
2.) SENAS ir naujes AUKSO AŁTORYS pujkej apdarytas..... $2,75 c.
3.) Toke jau kn. pratesniu apdaru..... $2. 25 c.
4.) GARBE DIEWUJ ant auksztibes pujkej apdarita su kabute.....$2,00
5.) Toke jau su prastesniu apdaru..... $1, 65 c.
6.) SZALTINIS DIEWISZKOS łoskos arba wydutinis AUKSO AŁTORUS pujkej apdarita su kabutè $1, 50 c.
8.) Pradže moksło arba Elementorius lietuwyszkas su gražejs skajtimajs tiktaj už..o25 c.
9.) HISTORIJE SENO ir Naujo iżstatimo su abrozeleis o25 c.
10.) historije seno istatymo o50 c.
11.) 150 PSALMU DOWI DO karalaus pawydało kantyczku ir tejp dydeles..... o75 c.
12.) MENUO Szweneziausios
13.) Pokilis Szventuju.... o20 c.
Marijos Panos..... 30 ct.
14.) IŻGULDIMAS metiniu szwentiu łabaj naudinga knigele..... o25 c.
15.) GIWENIMAS SZW. MARYJOS P..... o30 c.
16.) WAJDOWAS in Dangu. o50 c
17.) Stebukłai Dievo Szv. Sakramente..... o10 ct.
18.) MOKSŁAS RIMO Kataliku..... o75 c.
19.) ŽINE apie gidima ligu kuno ir duszios apie lutery ir KALWINA..... 1,00
20.) PAŁANGES JUZE, linksmi skajtimaj..... o40,c.
21.) KALENDORIUS ant 1889 meto „ „ „ „ „ o25 c.
22.) KALENDORIUS ant 1890 metu „ „ „ 25 c.
23.) Tulmuda židu 10 ct.
24.) Sopulej Motinos Dievo 25 ct.
25.) Kajp Sumneine nuspakajiti „ „ „ 25 ct.
26.) Giwenimas Benedikto Labro „ „ „ 15 ct,
27.) Prisygatawojimas ant smerties „ „ „ 65 ct.
28.) Draugija del iszluosawima duszių „ „ „ 10 ct.
29.) Giwenimaj szwentuju ant wisu metu kožnos dienos pirma dalis 80 ct., Antra dalis 80 c. pirmà dalis „ „ „ 80 ct.
30.) Sopulej Jezaus Christaus „ „ „ 25 ct.
31.) Garsas ape bajsibe Diewo sudo „ „ „ 50 ct.
32.) Jezau mano atpirktojau 5 ct.
33.) Kalinis Diewiszkas 5 ct.
34.) Diewas mano ir wyskas mano „ „ „ 10 ct.
35.) Girtibe „ 10 ct.
36.) APŁANKIMAS SS. SAKRAMENTO..... o25 c.
37.) Iżguldimas LITANIOS SZ. MARYJOS P..... o25 c
38.) PAWEJKSŁAS IŻGANETOJAUS su pujke maldele o5 c.
39.) SZ. PANA MARYJA Szidławos su maldele..... o5 c.
40.) PAWEJKSŁAS SZ. P. MARYJOS su maldele..... o5 c

Daugibe wysokiu abrozelu su maldelem po penkis centus.

Kningos

KOCNOS SPAUSTUVES.

1.) Historije graziosKatrukos ir jos wysoki atsy. tykimaj „ „ „ „ „ 10 ct.
2.) Sumyszymas arba bajme tary dydeles akis Tykra tejsybe isz Suwałku gubernij s 15 ct.
3.) Konstytucyje del darbininka „ 10 ct.
4.) Historije apie graže Magelona, duktery karalaus isz Neapolo ir apie Petra karejwi 40 ct.
5.) Uzsistanawis ant to geraj „ „ 50 ct.
6.) Atsytikimaj ant ziamos ir wandenio 10 ct.
7.) Du pujkus apraszymaj apie nedorybę žydo ir piktą augynima wajku „ „ $1,00
8.) Pujkus apraszymas apie Lietavą „ $1,00.
9.) Namelis pustelniko paraszytas del pujkiu Lietuwniku „ „ „ „ „ 75 ct.
10.) Apieka Dievo „ „ „ „ $1,00.
11.) Senowes apraszymas apie Duktery Filypo Karejwio „ „ „ „ „ 50 ct.
12.) Juozapas Koniuszewskis arba kankinimas Unijotu po wałže maskolacis „ 50 ct.
13.) Kalendorius su pasakoms ir dajnoms 25 ct.
14.) Szwiesa Dievo „ „ „ „ 65 ct.
15.) Rinalda Rinaldinas „ „ „ $1,50 ct.
16.) Dajnos isz wysur szrinktos „ „ 75 ct.
17.) Nedorybes Rymo Ciesoriu, historije isz łajko ponawojimo Neromo „ „ „ 80 ct.
18.) Pujkus apraszymaj tikru atsytikimu isz czesu wajnos 1863 metu „ „ „ 40 ct.
19.) Witas ir Korvana historije isz łajko persekiojimo Bažnyczios S. per Deoklecijana 95 ct.
20.) Historije isz łajko Francuzkos wajnos Afrikoj „ „ „ „ 30 ct.
21.) Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. $1,00 o abdarytas „ „ $1,25.
22.) Jurgis Miłosławskis „ „ 80 ct.
23.) Bolesławas arba antra dalis Genowefos 30 ct.

WIRAJ

SZTORNIKAJ

Jago rejkałaujete in sawo KRAUTUWE (KROMA) dajktu in sztora tada pirkite pas

Williamson'a ir Wallace

210 East Market Str.
WILKES-BARRE PA.

Tenaj galima gaut ka no gereusiu ir szwieżeusiu taworu wałgomu ir kitoniszku dajktu.

DYDELYS KROMAS!

"Furnishing Goods"

Wysokiu dajktu kajpo taj:—

marszkiniu
wyłnoniu
audekliniu
panczeku
petneszu

wysokiu dajktu koklu tik žmoguj prirejke.
Gauseyte pas—

Chas. CASPER & Son
103 NORTHAMPTON Str.
Wilkes-Barre, Pa.

Tykras Lietuwyszkas Kreuczius.

Kas naryte turet pujkius paredus o už pyge prekia, tejposgi noredami Szipkortes iszpirkt, arba pynigus nusiunst in Europa ir in kitas dalys swieto, atsyszaukite pas:

Jona Mieldažį
Shenandoah, Pa.,

Lietuviszkas Salunas.

Ałus, visokie gerymai ir geriausi Cigarai. Parduodu taipogi łaivakortes (szifkortes) ant visokiu łaivu ir siuncziu piningus i visas dalis svieto kuo pigiausiai.

M. Klimas,
175 North Main Str.,
PITTSTON, PA.

Del Draugistu

Lietuwyszku

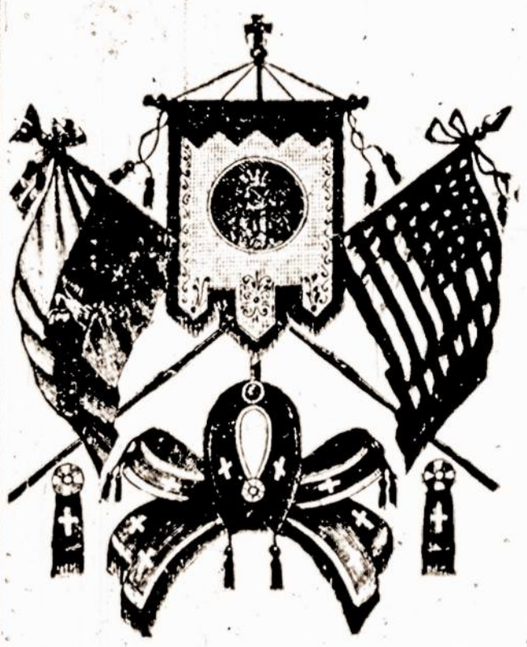

W. Słominskiene
679 Milwaukee Ave.
Chicago, Ill.

Paduodu del žines wysu lietuwyszku Draugistiu kad mano krautuweje randasy wysoki dajktaj koki tik rejkalingi del draugistiu kajpo taj:

Karunos su patronu draugistes Juostos
Ženkłaj ant krutines (szarfos.)
Kwietkos
Pałkos del marszołku, etc.

ka nopigause. Apsteluotus dajktus tejsingaj padarau ir isz gerauso taworo. Per septiniolika metu tuo tiktaj esu užsyemus ir wysos draugistes del kuriu dyrbau wysokius dajktus mano darbo ne pejke.

W. Słominskiene,
679 MILWAUKEE AVENUE
Chicago, Ill.

LIETUWYSZKAS

Salunas.

kureme del zobowos atejgiu randasy Bylardas ir Wargonaj ant kuriu grajina ticze pasamdity muzykantaj.

Del to kas noryte pralejst linksmaj łajka ir atsygert gardaus Ałaus, Arielkeles parukit geru Cygaru.

—Atejkite pas:—

St. Ramanaucka
Luzerne Borough, Pa.,

Lietuwiszkas ir Lenkiszkas k r o m a s !

C. H. Radzewicze.

35 E. CENTER Str. Shenandoah, Pa.

Turi wysokiu gatunku MYŁTU dydele krautuwe, tejposgi mesu wysokiu Kumpiu, Deszrelu rukitu, Cukraus, Kawos, Arbatos ir wysko ko tik gera gaspadine rejkałauje, tejsynga woga ir ka pigiause parduoda. Tejposgi wysokiu cejkiu Ziegoriu ir ziegorelu ir wysko, ko tik rejkałaujesy.

CYGARAJ! TABAKAS! tu ne giriu, ale patis rukito jej pasakisite kad dumelis gardus.
Ne užmirszkite kad to wysko gausite pas mane.

Szifkortes!

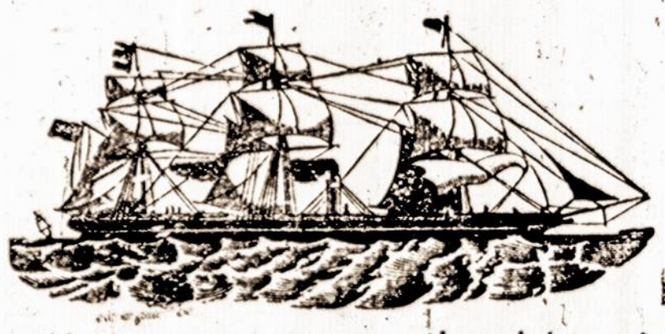

Szifkortes!

☞Galima tejpos-gi pas mane gautie pirkt szipkorcziu ant pujkeusiu ir grejczeusiu akrotu. Pabandikite pyrma atejtie pas mane pakolej ejsyte pas koki amerykona.

Charles Radziewicziu,
SHENANDOAH, PA

Lietuwyszkas ir Lenkiszkas

K R O M A S !

(GROCERYS)

W y s o k i u s z w i e ž i u T a w o r u.

Teipo-gi parduoda Szipkortes ing vysas, dalis svieto, ant greicziausiu ir drucziausiu AKROTU.

Iszmaino visokius piningus o ir nusiuncze ing uzmare tiesiok in namus greit ir pigei.

Tom. Butkiewicziu,

5 B r o a d w a y, N a n t i c o k e, P a.

HENRY LEES & CO.

Pigiause vieta visame mieste ant pirkimo drapanu del vyru, vaikinu ir vaiku, delto kad jie visą tavorą perką ne ant bargo tiktai už piningus.

Turime didziausi skyriu, visokiu kepuriu, skrybelu, czebatu, czeveryku ir szluru, ateikite o datirkite.

Geri maininei czebatai už	125 ct.
Pora dailu szventadieniniu czebatu	150.
Czeverykai po	125, 150, 175, ir 200.

Vienu žodžiu sakant, visas tavoras geras ir galimas patikt kožnam, o prekios tai pigesnios kaip kitnose kromuose, visam mieste.

Ateikite ir pamegykite, o busite kantanti, tiktai ne pamyrszkite numero.

Henry Lees.
25 — 27. MAIN Str., PLYMOUTH, PA.,

J. PAUKSZTIS

Agentas Lietuwiszkas ir Lankiszkas

SZIPKORCZIU

(KART OKRĘTOWYCH)

Ant wysu Kialu Mariomys Ka no pigeuse!

☞Prusyszkajs gereusejs akrotajs. Suncze pynigus in wysas szalis swieto, o tejpos-gi ir iszmajno kajpo maskoliszkus, prusiszkus, austryjokiszkus, Francuzyszkus ir t. t.

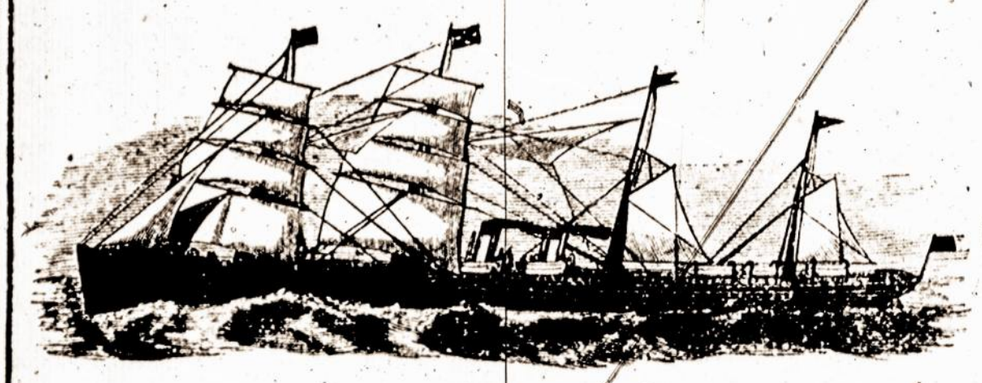

Cziene Szipkorcziu.

I s z E u r o p o s i A m e r y k a.

Isz Liverpool, Glasgow, Queenstown, Belfast, London	$19.00
Isz Hamburg, Amsterdam, Rotterdam, Havre or Bremen	$22.50
Ant gerausu akrotu isz Bremen in New yorka	$26.00
Isz Antwerpo in New yorka	$22.50
Isz Antwerpo in Philadelphie	$21.00
Isz Bremo in Baltimore	$23.00

I s z A m e r y k o s in E u r o p a.

Isz New Yorko in Bremen	$26.00
Isz Philadelphios in Hamburga	$22.00
Isz New Yorko in Antwerpa	$22.00
Isz Baltimores in Brema	$22.50
Isz *New Yorko* in *Liverpool, Glasgow, Belfast, London*	$19.00

Lankiszkos knigos małdu, pargabentos isz užmares.

1.) Westchnienie duszy pobożnej. zbiór nabożeństw i pieśni z przydaniem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów ..... 1,50 ct.

2.) Głos synogarlicy, na pustyni świata tego jęczącej, t. j nabożne duszy chrześciańskiejrozmyślanie..... 1,40 ct.

3.) Złoty Ołtarz czyli zbiór nabożeństw dla chrześcian i katolików..... 1 30 ct.

4.) Ołtarzyk czyli zbiór nabożeństwa dla młodzieży katolickiej..... 70 ct.

5.) Wyborek nabożeństwa dla młodzieży katolickiej.. 50 ct.

6.) Mały złoty ołtarzyk dla pobożnych dzieci katolickich ..... 45 ct.

Geriauses
Bankierius
WILKES—BARRE, Pa.

☞ Iżduoda szifkortes ant wysokiu akrotu ir in wysas dalis EUROPOS. Suncze pynigus tiesog in NAMUS.

Galima pas ji pasydet pynigus, už kuruos duoda procento $3,00 už szimta ant metu.

Lietuwyszkaj, Lenkiszkaj ir Ungarekaj gali susyszneket, ba priłaiko tam tikrus žmonis.

Ne užmirszkite ipacz tie ka giwenate arti to miesto.

Wilkes-Barre Deposit AND Savings BANK.

Juozapo Paukszczio
Dvi didelės Krautuvės

visokiu valgomu daigtu, kumpiu, miltu, cukriaus arbatos, kavos ir visko, kas tikt užlaikyme gyvasties reikalinga. Taipogi parsiduoda czebatai, czeverykai, marszkiniai ir visokie kiti daigtai. Viskas pigiausiai ir didžiausiame pasirinkime.

Plymouth'e ir Edwarsville, Pa.

Fabrykas Gero ir Swojko

Ałaus

—arba—

Braworo!

G. STEGMEIER & Son.

Wilkes-Barre - - - Pa.

☞ Ten można gaut Lager Beer ir porterio isz czisto jawo daritu.

BROLEJ!

Atważiawia in WILKSBERY, ejkite tiesiog in

Kościuszko Hotel, pas Juozapa Czernika.

kuris duoda prieteliszka roda. Tejposgi tianaj można rast wysokio gerimo kokio tik žmogus rejkałauje.

Tejposgi, iżduoda Szypkortes ant geriausiu akrotu.

11 S. Canal St.

Simonas Scharlin,
Fabrykantas

GERUSIO RUSKO IR FRANCUZISZKO TABAKO.

Del wuostimo (žaziwoimo.) Pamegikit wiena karta pirkt nog jo, taj potam niekur kitur ne jeszkesyt.

110 Division Str. New York.

AGENTAS no suwamu

Maszynu

o tejpos-gi už asekurawoje NAMUS ir wysokius DAJKTUS no ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

MAIN Str. Plymouth, Pa

UŻEJGA gereuse del LIETUWNIKU pas

Juoza Zablacka

MAHANOY CITY . PA.

Randasy gera ARIEŁKA, AŁUS ir wysoki Likierej, o tejpos-gi CYGARAJ pujkus isz Turkijos pargabety o dumelis tejp swejkas kad gido kosuli.

Pirmutyne

UŻEJGA

Del LIETUWNIKU Pas

S. Paukszti

KINGSTON, PA,

Jago szicze atkelausy,
Taj pas Paukszti wyska gausy.

Ariełku wysokiu,
Ałaus gardaus.
Wino wysokio,
Cygaru ir t. t.

Atejk Broli pamatike
Ir to wysko pabandikie.

Kobre & Herschmann
Polski, Slovenski i Litewski
BANK

40 Canal Str., — 34 Greenwich Str., near Castle Garden.

New York.

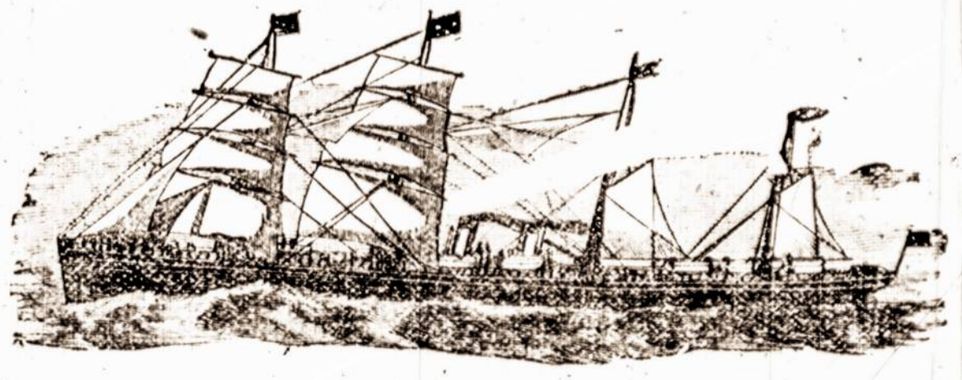

Wiraj! duodam jum žine, kad mias parduodam Szifkortes, ant wysu pacztawu Szifu, už pigeuse preke, sunczem pynigus, katruos jusu prietelej gali gaut in 15 dienu, musu kantoro galite susysznekat lietuwyszkaj ir lankiszkaj, atejkite ir matikite, kad mias per 20 metu, su kožnu apsyejname tejsyngaj ir gražej, megikite o nesygajlesyte.– Tejpos-gi parduodam tikietus ant wysu geležiniu kelu Ameryke ir Europoje.

KANTORAS MUSU HAMBURGE IRA TOKIS

S. I. Herschmann, Teilfeld Str. No. 7–8.

SPAUSTUVE!?

Vienybes Lietuvniku

132 Main Street,

—PLYMOUTH, PA.—

Taip yra itaisyta jog gali spausdinti viską, kas tik io darbą jos priguli, yra ŁOCNOS MASZINOS, LITARU visokiu didele daugybe, drukavojasi apart

„Vienybes Lietuvniku,"

visokios konstitucijos, kningos deł draugysczių, apgarsinimai, tykietai gromatos kviecziancziosant veselijos ir t. t.

—— Visokiose kałbose, kaipo tai: ——

Lietuviszkai, lenkiszkai, angliszkai, vokiszkai, maskoliszkai, italijoniszkai, prancuziszkai ir t. t.

ANT. PAJAUIS

BANKIERIS

☞ Kas tury kiek PYNIGU, o noretu juos patalpint saugio wietoje kad jam ne prażutu, teguł patalpina pas mane **BANKOJE.**

Tejpos-gi randasy dydele zopostis wysokiu pyningu deł iszmajpimo, kajpo taj: Rusyjos RUBLEJ, Prusyszkos MARKOS, Austryjokiszki GULDENAJ, Francuzyszki FRANKAJ ir t. t.

Jago katras atsyweża isz užmares PYNINGUS, tuos tejpos-gi permajnau ant amerykanteku.

Suuczu pyningus in wysas dalis swieto tiesog in namus.

O tejposgi iżduodu SZIFKORTES ant wysu liniju ant pujkeusu ir druczeusu ŁAJWU.

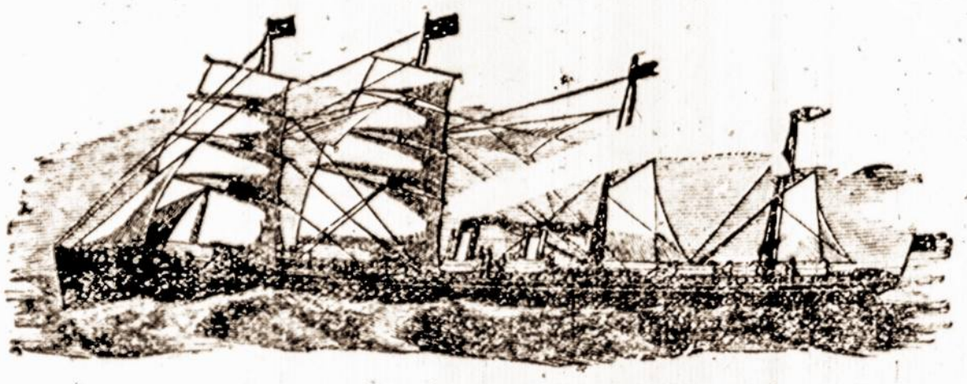

Wyskas tejsyngaj ejna
Ne užmirszkite
ANTANAS PAJAUIS
128 ir 130 Main str. PLYMOUTH Pa.

Pirmutinis Lietuwiszkas Kromas,

Groceries) **PITTSTONE,** pripilditas wysokejs taworajs deł žiwnasties, tejpgi ir drapanos deł darbi ninku, wyskas ko no geriause parsiduoda pigej ir tejsingaj, -- primenu ir taj jogej parduodu Abrozus szw., knigas małdu ir historiju; o tejpgi szifkortes ant geriausiu ir druciausiu łajwu.

Tiktaj ne užmirszkite kad tan wyska gausyte: pas A. TEPLUSZI.

Nr. 177. NORTH MAIN Str. **PITTSTON, PA.**

Andriejus Stankevyczius,

Uždejo didelę krautuvę visokiu naminiu daiktu, kaip tai: Stału, kedžiu, łovu, v idrodžiu (zerkołu) ir t. t.

Taipogi turi didelę krautuvę gražiu ir

Pigiu Grabu.

ir visokiu daiktu atsitikime smerties.

Užsijima pagrabais už pigiasni ne kad kiti užmokesti. Dełto-gi, jeigu kam prireiks ko, ateikite pas savo viengenti, kuris geriaus ir rupestingiaus viską atliks deł jusu, ne kad svetimgeneziai.

And: Stankevyczius,
Ant Main ulyczios, *SHENANDOAH PA.,*

Jonas J. Bobina.

Agentas no szifkorcziu

Szifkortes!

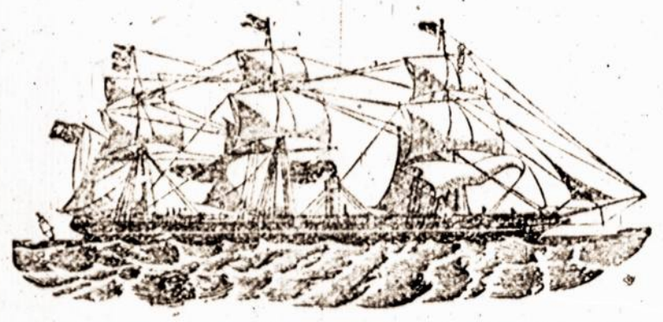

Szifkortes!

Parduodu szifkortes ant pujkiausiu ir drucziausiu ŁAJWU isz wysu zalu „EUROPOS. Ir tejpos-gi galu nusiut PYNYGUS in EUROPA tiesiog ing namus.

Prietam łajkau dydely KROMA su wysokejs wałgomajs dajktajs, ka tik namuose geraj gaspadynej pyrejke, ir su tuo nesygiriu; ba kožnas žino. Darbiniu drebužiu ir wysokiu marszkiniu; žodžiu kałbnt wysko galima gaut.

Neužmyrszkite kad miano namas randasy ant uliczes MAIN Numeras 132 szale paczto.

Shenandoah Pa.

LIETUVISZKAS

Salunas.

Łaikau gerą ału, cigarus ir geriausius gerymus. Kas kartą atsiłankys pas manę, tas tikrai neeis pas kitą.

Vincas Szmerauckas,
PRICEBURGH, PA.

Sztaj brolej!

Jago norite geros trajankos gaut, arba užsyrukit kwepenti cygara, taj ejkite tiesiog pas:

Wincenta Bobina
Ant Coal ir Jordan ulicziu,
SHENANDOAH, PA.,

Jis ira tykras Lietuwnikas ir tejsyngas žmogus.

Knigos Małdu ir Kitokios

Kokiu tiktaj noryte knigu ar taj małdu ar kitokiu taj szaukites tiesiok pas K. Žalegiri, *Nr. 313 Hanover Street, Baltimore, M. D.* Ira taj geras ir tejsyngas wiras ir dydelys prietelis Lietuwniku.

Lietuviszkas Dziegornikas,

Pardavineja pigiau už visus, visokius auksinius ir sidabrinius daiktus, kaipo tai: Dziegorelus, Lenciugelus, Žiedus, Spilkas, Revolveritus ir t. t. Ir prijimu visokius dziegorius ir žiedus taisyti už łabai mažą prėkę, o kartais ir už dyką. Pakoł esisite pas svetimgeneziūs, ateikite pas manę: Kur viską geriau ir pigiau galite pirkt

Juoz. Roblauckas,
Centre Ave. Sudžios Enoh namuose,
Plymouth, Penn'a.